

JAARVERSLAG 2024

VOORWOORD

2024 was voor Museum De Lakenhal een jaar om nooit te vergeten. Een jaar waarin we samen met de stad stil stonden bij grote mijlpalen én vooruitkeken naar de toekomst. Het hoogtepunt vormde ons 150-jarig jubileum, dat we mochten vieren met een bijzonder bezoek van Zijne Majesteit de Koning. Deze erkenning onderstreepte niet alleen onze lange geschiedenis, maar vooral onze betekenis als ontmoetingsplek voor kunst, cultuur en geschiedenis in Leiden.

Daarnaast herdachten we 450 jaar Leidens Ontzet – een gebeurtenis die in het DNA van de stad verankerd zit. In nauwe samenwerking met de 3 October Vereeniging, de Universiteit Leiden, Studio Moio en talloze betrokken stadsgenoten lieten we zien hoe historische gebeurtenissen telkens weer nieuwe vormen van verbondenheid en inspiratie kunnen brengen. Ook initieerden we samen met de culturele partners in de stad de Leidse Cultuurtafel: een platform waarin we de krachten van cultuur in Leiden bundelen en een gedeelde toekomstvisie ontwikkelen.

Ons programma van 2024 weerspiegelde die dynamiek. Met de grote solotentoonstelling van de internationaal gerenommeerde kunstenaar Kimsooja gaven we uitdrukking aan onze (inter)nationale ambitie. Tegelijkertijd eerden we de iconen van onze eigen stad met de speciale presentatie *Rembrandts vier zintuigen – Zijn eerste schilderijen*, die veel bezoekers opnieuw in contact bracht met Leiden als bakermat van oude meesters.

Het jaar stond ook in het teken van nieuwe perspectieven. Het participatieve kunstproject *Majalla's Mantel* wierp nieuw licht op het Leidse slavernijverleden, vanuit stemmen en verhalen die in het museum nog te weinig gehoord werden.

Juist deze combinatie – internationale ambitie, aandacht voor de Leidse meesters, verankering in de gemeenschap en ruimte voor nieuwe perspectieven – maakt Museum De Lakenhal tot de levendige plek die het vandaag is. Een museum dat geworteld is in Leiden, maar met een blik die verder reikt dan de stadsgrenzen; een plek waar verleden, heden en toekomst elkaar ontmoeten.

Met trots kijk ik terug op 2024, en met vertrouwen zie ik uit naar wat we samen nog kunnen bereiken.

Tanja Elstgeest

Directeur Museum De Lakenhal

INHOUD

OVER ONS **4**

2024 IN CIJFERS **5**

TENTOONSTELLINGEN **7**

COLLECTIE & ONDERZOEK **14**

PUBLIEKSPROGRAMMA **22**

ONDERWIJS **28**

SAMEN IMPACT MAKEN **32**

MARKETING & COMMUNICATIE **36**

FONDSENWERVING & RELATIEBEHEER **41**

BEDRIJFSVOERING **45**

FINANCIËN **49**

BIJLAGEN **50**

MET DANK AAN **51**

AANWINSTEN **53**

BRUIKLENEN **54**

RESTAURATIES **57**

NEVENACTIVITEITEN **58**

PUBLICATIES **59**

PRESENTATIES & LEZINGEN **60**

MEDEWERKERS **62**

COLOFON **64**

OVER ONS

MUSEUM DE LAKENHAL is het museum voor beeldende kunst, geschiedenis en kunstnijverheid van de stad Leiden. Het museum is deels gevestigd in de voormalige Leidse lakenhal, een gebouw uit 1640. De collectie bevat hoogtepunten van oude meesters als Lucas van Leyden, Rembrandt van Rijn en Jan Steen, naast werken van moderne en hedendaagse kunstenaars als Theo van Doesburg, Charley Toorop, Claudy Jongstra en Erwin Olaf. Het roemruchte verleden van Leiden komt aan bod in collectiepresentaties als Het Beleg en Ontzet van Leiden (1574) en Zeven eeuwen Leids Laken.

MISSIE

We vinden het belangrijk onze topcollectie van eeuwenoude en hedendaagse kunstwerken en objecten zo goed mogelijk te bewaren voor toekomstige generaties. Vanuit deze collectie maken we een programma dat ruimte geeft aan ontdekking, nieuwsgierigheid en reflectie voor een zo breed mogelijk publiek. Hierin brengen we werelden bij elkaar – verschillende perspectieven, mensen, tijden en verhalen. We richten ons daarbij op de thema's van gisteren én morgen. Zo dragen we bij aan een actieve en waardevolle dialoog van verbeelding, en verrijken en verruimen de blik.

VISIE

Als museum voelen we ons verbonden met onze stedelijke omgeving én staan we midden in de wereld. We geloven in de kracht van kunst, de bijzondere ruimtelijke ervaring in ons museumgebouw, de ontmoeting met het echte object en de rijke verhalen die onze collectie in zich draagt.

2024 IN CIJFERS

BEZOEKERS

77.562
bezoekers (+ 16%)

475.601
bezoekers zagen onze collectie
in andere musea

uit Leiden

PUBLIEKSPROGRAMMA

16.077

bezoekers publieks-
programma (+ 30%)

391

bezoekers
Lakenhal Laat

200

deelnemers
Memorabel

600

bezoekers
College op Zondag

1.287

bezoekers
Open Atelier

2.328

deelnemers
rondleidingen

MARKETING & COMMUNICATIE

12.601

volgers Facebook (-2%)

10.104

volgers Instagram (+ 16%)

4.645

volgers LinkedIn (+ 9%)

1.477.282

websitebezoek (+317%)

€ 2.000.000

mediawaarde (+ 296%)

ONDERWIJS

1.531 scholieren primair onderwijs (+ 67%)

2.044 scholieren voortgezet onderwijs (-15%)

614 studenten MBO/ HBO/ WO (+5%)

COLLECTIE

24.000

collectiestukken

12

restauraties

22

ontvangen bruiklenen,
allen nationaal

1.500

collectiestukken
op zaal

11

aanwinsten

13

uitgaande bruiklenen:
10 nationaal en
3 internationaal

TENTOONSTELLINGEN

REMBRANDTS VIER ZINTUIGEN – ZIJN EERSTE SCHILDERIJEN

Looptijd: 20 januari 2024 t/m 30 maart 2025

Aantal bezoekers: 90.317

Samenstelling: Janneke van Asperen

Ontwerp: Karen Polder

Rembrandt maakt deze reeks, zijn vroegst bekende werk, als hij rond de 18 jaar oud is en in Leiden woont. De presentatie bestaat, naast de Brillenverkoper (Het Zicht) uit de eigen collectie, uit drie werken uit The Leiden Collection uit New York: de Operatie (het Gevoel), de Drie zangers (het Gehoor) en de Flauwgevallen patiënt (de Reuk).

Rembrandt varieert op een klassiek thema in de kunsten. De zintuigen worden vaak verbeeld als elegante vrouwen met vaste attributen. Rembrandt kiest juist voor alledaagse scènes.

De werken laten zien hoe vernieuwend de jonge Rembrandt al is: hij speelt met licht en donker, heeft een losse verftoets en kiest voor alledaagse personages. De zintuigenreeks laat daarmee zien wat een eigenwijs, experimenteel en vindingrijk kunstenaar Rembrandt is: wat later zijn handelsmerk zou worden, is hier in de kiem al aanwezig.

Deze schilderijen werden in bruikleen gegeven ter gelegenheid van het 150 jarig bestaan van het museum. De serie werd getoond naast werken uit de vaste collectie: van de jonge Rembrandt en andere beroemde schilders uit zijn omgeving, onder wie Jan Lievens en Gerrit Dou.

‘Een mooi zoekspel dat het gevoel geeft een stukje dieper in de wereld van Rembrandt door te dringen.’ – Trouw

150 JAAR MUSEUM DE LAKENHAL IN AFFICHES

1 mei 2024 t/m 1 mei 2025

Al zolang Museum De Lakenhal bestaat, verschijnen er affiches. Ze werden gemaakt ter promotie van tentoonstellingen met beroemde Leidenaren als Rembrandt, Floris Verster en de Zangeres Zonder Naam, maar ook voor bijzondere presentaties met kunstgebit-kunst, Japans borduurwerk en verzamelingen pijpen, penningen en postzegels.

De affiches brachten de geschiedenis van het museum tot leven, en illustreren tegelijk de evolutie van het advertentieontwerp. De vroege affiches bestonden vooral uit tekst, maar aan het einde van de 19de eeuw omarmde het museum de trend van geïllustreerde affiches in art nouveau-stijl. Tegenwoordig worden de affiches digitaal ontworpen door professionele vormgevers.

PRESENTATIES

ZOMERS! – EEN KEUZE UIT DE COLLECTIE

16 juli t/m 13 oktober 2024

Deze tentoonstelling liet ruim dertig werken uit de collectie zien, van kunstenaars die zich lieten inspireren door de zomer. Daterend uit de periode van 1850 tot 2000, een tijd waarin de beleving van de zomer sterk veranderde van een werk- naar een vakantieperiode.

Daarnaast was te zien hoe de schilderspraktijk de afgelopen anderhalve eeuw is veranderd, bijvoorbeeld door de uitvinding van de verf tube in de 19de eeuw. Het werd daardoor mogelijk om buiten te schilderen. Nu kunnen kunstenaars er in de zomer op uit trekken. Dit is onder meer te zien in het werk van Leidse impressionisten, waaronder Chris van der Windt (1877-1952) en Arend Jan van Driesten (1878-1969).

KIMSOOJA – THREAD ROOTS

Looptijd: 2 maart t/m 21 juli 2024

Aantal bezoekers: 34.454

Samenstelling: Nicole Roepers

Ontwerp: Anton Spruit

Kimsooja geldt wereldwijd als zeer toonaangevende kunstenaar en had in Museum de Lakenhal haar eerste solopresentatie in Nederland. Haar werk is sterk geworteld in Koreaanse tradities en krijgt vorm in verschillende media.

Kimsooja combineert in haar werk persoonlijke geschiedenis met globale thema's als thuis, migratie en bewegingsvrijheid. In haar installaties, performances, sculpturen, films en foto's spelen deze thema's een terugkerende rol. Zo verwijzen haar bekende veelkleurige bottari, geknoopte bundels van Koreaanse bedspreien waarin persoonlijke bezittingen worden vervoerd, naar de relatie tussen textiel en migratie.

In de tentoonstelling onderzocht Kimsooja haar culturele geschiedenis binnen haar ontwikkeling als kunstenaar én in relatie tot de collectie van het museum. In de zalen waren films uit haar Thread Routes-serie en de monumentale installatie Meta Painting te bewonderen. Kimsooja maakte ook nieuw werk, waarin Koreaanse stalen het uitgangspunt vormden voor een dialoog met de Leidse textielcollectiestukken. Bij de tentoonstelling verscheen een publicatie, met bijdragen van onder meer Kitty Zijlmans, Amanda Pinatih, Keumhwa Kim, Roel Arkesteijn en Colin Huizing.

***'De Koreaanse kunstenaar Kimsooja blaast met haar installaties en sculpturen nieuw leven in de collectie van Museum De Lakenhal.'* – De Volkskrant**

VAN WIE IS DE KERK

1 november 2024 – 2 februari 2025

Kunstenaar en onderzoeker Krien Clevis onderzocht jarenlang het transitieproces van zes kerkgebouwen in Leiden: de Hartebrug, Joseph, Lodewijk, Antonius, Petrus en Maria Middelaes. Deze worden gerestaureerd, gerenoveerd, verbouwd of heringericht. Een ervan wordt herbestemd of gesloopt. Met camera en microfoon volgde Clevis het ingrijpende proces van beheer en behoud, van verlies, hoop en toekomst. Een proces dat om meer dan alleen gebouwen en geloof gaat, dat direct raakt aan de emoties van gemeenschappen.

Dit resulteerde in de multimediale installatie van beeld, licht en geluid in de Leidse Petruskerk getiteld De Verkondiging; in een magazine en in twee interventies in Museum De Lakenhal. Hier toonde Clevis een foto- en tekstwand waarin de Leidse parochianen en hun stem centraal staan. Op de derde verdieping voegde zij een artistieke interpretatie toe aan het interieur van de katholieke schuilkerk, dat in 1926 in het museum werd opgenomen.

MAJALLA'S MANTEL – RAFELRANDEN VAN HET LEIDSE LAKEN

Looptijd: 9 november 2024 t/m 16 april 2025

Aantal bezoekers: 9.207 in 2024

Samenstelling: Sarah van Lamsweerde, Alicia Hoost, Esther Mugambi, Eugenie Boon, Claire Zandvliet

In dit participatieve kunstproject werden de verbanden tussen de historische Leidse lakenindustrie en de slavenhandel onderzocht.

De naam Majalla verwijst naar een tot slaaf gemaakt jongetje dat werd genoemd in de correspondentie rondom Daniel van Eijs, een 18de-eeuwse Leidse lakenhandelaar en latere plantage-eigenaar. Historicus Sjoerd Ramackers ontdekte dit tragische verhaal tijdens zijn onderzoek naar de rol van Leiden in de koloniale geschiedenis in opdracht van Museum De Lakenhal. Majalla staat symbool voor de talloze levens die verloren gingen op de plantages.

Hoost en Van Lamsweerde creëerden postuum een vrijheidsmantel voor Majalla en zijn lotgenoten. Deze mantel, een symbool van hoop en waardigheid, verbeeldt hoe Majalla zichzelf had kunnen bevrijden in een wereld van inhumane uitbuiting. Voor deze installatie lieten de kunstenaars een nieuwe stof weven, geïnspireerd op historisch onderzoek. Deze stof werd ontrafeld in gesprekssessies met een diverse groep mensen uit Leiden en omgeving.

***'...deze expositie en haar performances [zijn] ... een waardevolle zoektocht naar een vorm die de historische aanwezigheid van onzichtbaar gemaakte mensen als Majalla in het nu kunnen innemen.'* – NRC (★★★)**

LEIDEN VIERT FEEST – 450 JAAR OPTOCHTEN

Looptijd: 21 september 2024 t/m 2 maart 2025

Aantal bezoekers: 33.460

Samenstelling: Jori Zijlmans

Ontwerp: Tatyana van Walsum

Samen feestvieren is van alle tijden. Optochten zijn daarvoor een fantastische vorm. Ze zorgen voor saamhorigheid en een gedeelde identiteit. Wanneer de maatschappij verandert, veranderen optochten mee. Daarmee zijn optochten een spiegel van de samenleving. Met de tentoonstelling Leiden viert feest – 450 jaar optochten vierde Museum De Lakenhal samen met de stad en de universiteit de rijke traditie die Leiden op dit gebied kent – een traditie die nog steeds springlevend is.

Al sinds het Leidens Ontzet op 3 oktober 1574 en de oprichting van de universiteit op 8 februari 1575 worden in de stad optochten georganiseerd. In de tentoonstelling was de ontwikkeling van optochten door de eeuwen heen te zien: van de militaire en theatrale parades door schutters en rederijkers in de vroegmoderne tijd en de studentmaskerades in de negentiende eeuw tot de taptoe vandaag de dag en een visualisatie van de optocht van de toekomst.

De tentoonstelling toonde schilderijen, meterslange prenten, foto's, films, kostuums en attributen uit vierenhalf eeuw Leidse optochtengeschiedenis. Zijne Majesteit de Koning bezocht op 3 oktober de tentoonstelling ter gelegenheid van het 450-jarig jubileum van Leidens Ontzet. De Koning sprak in het museum onder meer met directeur Tanja Elstgeest, conservator Jori Zijlmans en een aantal bijzondere Leidenaren.

COLLECTIE & ONDERZOEK

Museum De Lakenhal beheert een brede verzameling van objecten op het gebied van kunst, kunstnijverheid en geschiedenis van de stad Leiden. In de collectie bevinden zich topstukken van oude meesters als Lucas van Leyden, Rembrandt van Rijn en Jan Steen, naast die van moderne en hedendaagse kunstenaars als Theo van Doesburg, Floris Verster, Marjan Teeuwen en Inez van Lamsweerde. De collectie bevat ongeveer 24.000 objecten. Hiervan bevinden zich er circa 1.500 op zaal en zo'n 600 objecten zijn langdurig uitgeleend aan andere instellingen. De rest van de objecten wordt bewaard in de depots. Hier beheren en beschermen we de collectie voor volgende generaties.

De afdeling Collectie verzorgt daarnaast de registratie in TMS en behandelt inhoudelijke vragen en verzoeken om beeldmateriaal van publiek, vakgenoten en bezoekers van de website.

Onderzoeksvragen van collega-musea, bruikleengevers en -nemers proberen we zo goed mogelijk te behandelen in samenwerking met het conservatorenteam.

Vanuit de collectie uit de depots worden regelmatig zaalwissels verzorgd om inhoudelijke of conservatoire redenen. Hierdoor kunnen we met kleine ingrepen de kijkervaring op zaal veranderen en worden in de vaste presentaties tijdelijk andere accenten gelegd. In 2024 werd de museumzaal met werken van de Leidse kunstenaar Alexander Hugo Bakker Korff (1824-1882) opnieuw ingericht. Enkele jaren geleden ontving Museum De Lakenhal een langdurig bruikleen van een particulier van een groot aantal schilderijen, werken op

papier, en brieven die de schilder schreef aan zijn neefjes en nichtjes. Een mooie aanvulling op de uitgebreide collectie werken en diverse memorabilia uit zijn werkplaats die het museum al heeft. Het bruikleen was de aanleiding om (200 jaar na het geboortjaar van Bakker Korff) de museumzaal die gewijd is aan zijn Bakker Korffs werk opnieuw in te richten. Conservator Janneke van Asperen voegde in samenwerking met haar stagiair Titia Janssen enkele schilderijen en objecten aan de ruimte toe en zij schreven nieuwe teksten om het verhaal over het bijzondere en humorrijke oeuvre van Bakker Korff beter aan het publiek te kunnen overbrengen.

AANWINSTEN

De collectie van Museum De Lakenhal groeit gestaag met nieuwe aanwinsten. We maken hierbij dankbaar gebruik van schenkingen, legaten, langdurige bruiklenen, en kopen soms zelf aan. Omdat het museum frequent objecten krijgt aangeboden, hanteren we de regel van 'selectie aan de poort'. Dit betekent dat we selectief zijn in het accepteren van nieuwe objecten. Zo verrichten we niet alleen onderzoek naar de herkomst, maar ook naar de historische en esthetische waarde van het aangeboden werk en gaan we na welke objecten er al in de Collectie Nederland zijn. Tevens kijken we of het werk iets toe kan voegen aan de verhalen die we willen vertellen en waarmee we onze collectie verbinden met hedendaagse onderwerpen. Een link met de stad Leiden, de huidige collectie of het museumgebouw, is een van de uitgangspunten bij collectieverwervingen. In 2024 konden we de museumcollectie met 30 objecten verrijken waaronder 19 langdurige bruiklenen.

Een bijzondere aanwinst is het speciaal voor het museum gemaakte werk *Celebrate the flavours of wool* (2024) dat kunstenaar Claudy Jongstra creëerde voor het trappenhuis van het museum naar de etage waar de textielgeschiedenis wordt gepresenteerd. Het zes meter lange werk werd onthuld op 1 mei, de dag van de viering van het 150-jarig bestaan van Museum De Lakenhal. Jongstra werkte reeds intensief samen met het museum voor haar solotentoonstelling in 2021 en legde toen al de verbinding tussen historische en hedendaagse textieltechnieken en vakmanschap, en de urgentie op verduurzaming van de textielindustrie. De titel *Celebrate the Flavours of Wool* verwijst naar de viering van de kennis die ten grondslag ligt aan de productie van de natuurlijk geverfde wol en naar alle geuren, kleuren en smaken die het werk in zich draagt. Daarnaast is het een

oproep om binnen de textielindustrie volgens een meer divers, inclusief en ecologisch rechtvaardig model te gaan werken.

Een tweede bijzondere verwerving is de 18de eeuwse eikenhouten deur met rijk houtsnijwerk en kuif die past bij de andere deuren in de Papehal. Conservator kunstnijverheid Prosper de Jong liep deze bijzondere vondst min of meer toevallig tegen het lijf. In de periode 1918-1921 werd de Papevleugel toegevoegd aan Museum De Lakenhal. Architect A.W. Lensvelt paste vier bestaande eikenhouten Rococodeuren toe in het ontwerp van de hal. Deze reeks deuren was afkomstig van een woonhuis aan de Grote Houtstraat 99 te Haarlem, dat ongeveer in 1920 werd afgebroken. De Rococodeur tussen de hal en het huidige atelier werd later verwijderd en naar depot gebracht. Net zoals een vijfde deur uit hetzelfde ensemble die nooit was toegepast in het museumgebouw, is deze deur daarna verdwenen. Slechts een fragment van de vijfde deur is overgebleven in de collectie van het museum. Door de verwerving van de deur zal het ensemble van vier deuren zoals door architect Lensvelt was bedoeld na vervanging van de 21ste eeuwse deur in de Papehal weer hersteld zijn.

BRUIKLENEN

Langdurige bruiklenen

In 2024 ontving Museum De Lakenhal 22 langdurige bruiklenen. Al langer was er de wens om het portret van Catharina van der Voort door Willem van Mieris, dat het museum in 2021 had verworven en gerestaureerd, naast haar echtgenoot Pieter de la Court op zaal te hangen. Na het overlijden van haar vader leidde Catherina van der Voort met haar moeder en twee broers het prominente handelshuis

Van der Voort in Amsterdam. Acht jaar later trouwde zij met de Leidse Pieter de la Court. In de bruidsschat van Catherine zaten aandelen in de WIC. Het schilderij van haar echtgenoot Pieter de la Court werd voor een langere periode in bruikleen gegeven aan Museum De Lakenhal door de Backer Stichting uit Amsterdam. De pendanten van het echtpaar Van der Voort/ De La Court hangen nu samen in de zeventiende-eeuwse ruimte van de Laecken-Halle. Het zijn bijzondere schilderijen door een Leidse fijnschilder, maar de geportretteerden zijn ook een toonbeeld van de rijkdom die zij verwierven door de internationale lakenhandel, die in deze periode sterk verweven was met de koloniale economie en de internationale slavenhandel.

Na een grondige restauratie werd in de tentoonstelling *Leiden viert feest* – 450 jaar optochten voor het eerst het werk 'De aankomst van Lodewijk de Boisot in Leyden' door Antoine Aloys Emmanuël van Bedaff (1815–1828) aan het publiek getoond. Het schilderij was, in onderwerp geheel passend, op een veiling aangekocht door de Geuzen van Boisot die het vervolgens schonken aan de 3 October Vereeniging. De Vereeniging gaf het werk in langdurig bruikleen aan het museum, zodat het ook na de tentoonstelling te zien zal blijven voor het publiek.

Kortdurende bruiklenen

Ter gelegenheid van het 150-jarig jubileum van Museum De Lakenhal leende het Amerikaanse verzamelaarsechtpaar Thomas S. Kaplan en Daphne Recanati Kaplan voor ruim een jaar drie schilderijen van Rembrandt uit. De drie zintuigen, de Operatie (het Gevoel), de Drie zangers (het Gehoor) en de Flauwgevallen patiënt (de Reuk), uit The Leiden Collection vormen samen met het schilderij De Brillenverkoper (Het Zicht) van de collectie van Museum De Lakenhal een reeks en zijn de vroegst bekende schilderijen van Rembrandt. Van het vijfde deel van deze reeks (de Smaak) ontbreekt ieder spoor.

Voor de tentoonstelling *Leiden viert feest* – 450 jaar optochten ontving het museum verschillende kostuums van particulieren en verenigingen om deel te nemen aan de (statische) optocht in de museumzalen. Enkele bijzondere en kwetsbare maskeradekostuums uit de 19de eeuw en vroeg 20ste eeuw uit de Bijzondere Collectie van de Universitaire Bibliotheken Leiden werden speciaal voor de tentoonstelling gerestaureerd en door kostuumspecialisten op poppen gezet. Van de universiteit werd ook de historische en kostbare padel-staf geleend. Met het Rijksmuseum Amsterdam werd

door de afdeling collectie samengewerkt om de vele prenten en tekeningen van optochten in te lijsten en klaar te maken voor de tentoonstelling.

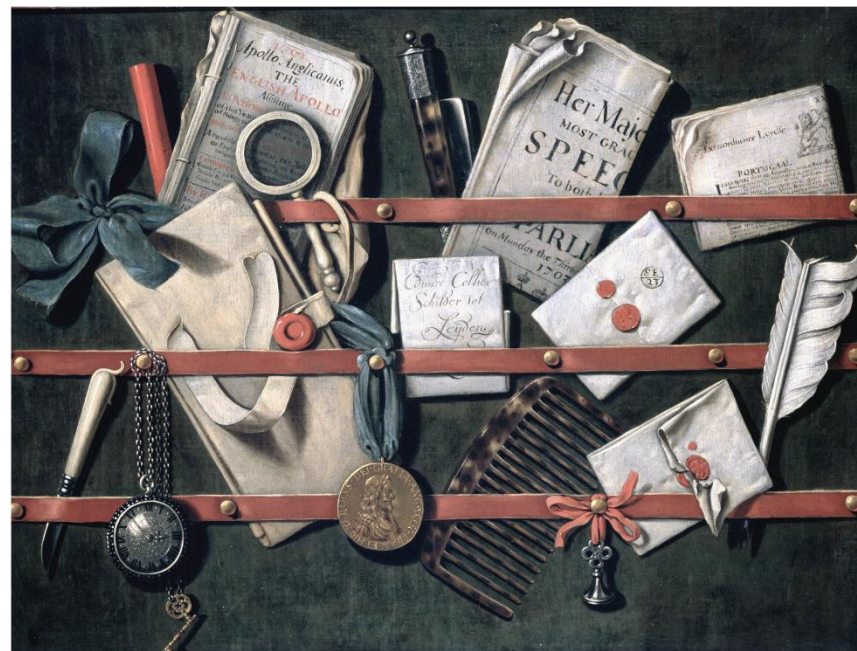
Voor de tentoonstelling over het werk van kunstenaar Kimsooja werd intensief samengewerkt met haar galleries in Duitsland (Kewenig Gallery, Berlin) en België (Axel Vervoordt Art & Antiques Nv).

Uitgaande bruiklenen

In 2024 gingen dertien werken uit de eigen collectie op reis naar negen verschillende musea in binnen- en buitenland. Naar Parijs reisde het werk de Schijnbedrieger van Edwaert Collier (ca. 1705), waar 160.000 bezoekers de tentoonstelling Le Trompe-L'oeil in het Musée Marmottan Monet kwamen bezoeken. Naar Museum Snijders & Rockoxhuis in Antwerpen ging Stilleven in een schuur van Jan Davidsz. De Heem (1631) voor een tentoonstelling met topstukken uit De Heems oeuvre.

Veel bezoekers trok de tentoonstelling Hoe Van Gogh naar Groningen kwam in het Groninger Museum. Museum De Lakenhal leende het werk Landschap met molen (1894) van H.P. Bremmer en Twee bomen (ca 1897) van Jan Toorop uit voor deze gelegenheid. Het werk De Ontmoeting (1987) van keramist Vilma Henkelman werd door 155.000 bezoekers aanschouwd in een tentoonstelling over haar werk in het Kunstmuseum Den Haag.

Naast deze grotere musea leent Museum De Lakenhal bewust ook werk uit aan kleinere musea. Als nodig denken we mee over oplossingen op het gebied van behoud en veiligheid om de bruiklenen mogelijk te maken. In 2024 leenden we bijvoorbeeld

objecten uit aan Museum Voorschoten en Museum Paul Tetar van Elven ter gelegenheid van de 200-jarige geboortedag van Bakker Korff.

SCHENKINGEN

Een bijzondere schenking in langdurig bruikleen ontving het museum van het echtpaar Mahn-Collier. Het echtpaar schonk 13 vroege werken van de broers Bram en Geer van Velde aan Collectie Nederland. De werken zijn een bijzondere aanvulling op de collectie van Museum De Lakenhal. Ze tonen de zoektocht naar hun latere meer abstracte handschrift van de beide schilders. Eén van de

werken vond direct een plaats op zaal ter vervanging van de schilderijen die uitgeleend werden aan het Groninger Museum.

Tijdens de tentoonstelling over de schilder David Bailly doken halverwege de tentoonstellingsperiode de huwelijksportretten van de schilder en zijn vrouw op bij een verzamelaar in het buitenland. Ze werden naar Leiden vervoerd en aan de tentoonstelling toegevoegd. Museum De Lakenhal kreeg vervolgens de gelegenheid dit zelfportret en het portret van zijn (aanstaande) vrouw Agneta van Swaanenburg uit 1642 aan te kopen. De Vereniging van Belangstellende in Museum De Lakenhal (VBL) deed dat voor het museum en gaf ze vervolgens in langdurig bruikleen. In de periode daarna werden de fijne schilderijen gerestaureerd en zullen vanaf 2025 te zien zijn in de buurt van het beroemde werk Vanitasstilleven met portret van een schilder van David Bailly.

RESTAURATIE

In 2024 zijn 12 restauratiewerkzaamheden en behandelingen uitgevoerd, gericht op het behoud van de objecten en het mogelijk maken van hun presentatie in de collectieopstelling. Enkele omvangrijke restauraties springen eruit, waaronder die van het schilderij De overgave van Weinsberg (1603) door Jan Cornelisz. van 't Woudt, inclusief de bijbehorende lijst. Daarnaast werden ook het schilderij Portret van keramist W.C. Brouwer (1926) door Jan Sluijters en de lijst gerestaureerd. Ook de rijk gedecoreerde lijst van La récurveuse (Koperpoetster) (1871) door Alexander Hugo Bakker Korff en een onbekend gedateerde ijzeren kist ondergingen een grondige restauratie.

ONDERZOEK

De Stalenboeken van de Staalmeesters

Sinds 1893 bewaart Museum De Lakenhal 31 stalenboeken van de Staalmeesters uit de oude Laecken-Halle – een unieke bron van kennis over het 17e en 18e-eeuwse verfproces in de lakenindustrie. Leiden is één van de weinige lakensteden waar dit archiefmateriaal bewaard is gebleven. De boeken bevatten stalen lakense stof, goedgekeurd door de Leidse Staalmeesters, met daarbij gedetailleerde vermelding van de lakenververs, de verschillende type stalen en de datering. Deze combinatie van historisch textiel en tekst is van grote waarde voor een verscheidenheid aan (inter)nationale experts, zoals textiel- en economische historici, museumprofessionals, studenten geschiedenis en zelfs kunstenaars en ontwerpers met een interesse in historische verfprocedures.

De boeken zijn momenteel slecht raadpleegbaar. De collectie is fysiek zeer kwetsbaar en bijna alle boeken hebben een ernstige vervorming van het boekblok waardoor verkleving is ontstaan tussen de bladzijden. De inhoud van de boeken is hierdoor nog grotendeels onontdekt of alleen sporadisch toegankelijk. Om de staalmeestersboeken toch raadpleegbaar te maken, is digitalisering gewenst.

Het museum heeft in 2022 van Metamorfoze, het nationale programma voor het behoud van het papieren erfgoed, financiering gekregen voor het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie om de mogelijkheden voor digitalisering van de uiterst kwetsbare en zwaar vervormde boeken te onderzoeken. De haalbaarheidsstudie omvat expertmeetings en digitaliseringsproeven. In 2023 en 2024 lag de focus op het testen van twee verschillende digitaliseringstechnieken en het ontwikkelen van hulpmiddelen om de vervormde pagina's tijdelijk vlak te houden tijdens digitalisering. De resultaten van de digitaliseringsproeven worden in 2025 ter beoordeling voorgelegd aan enkele experts. Het projectteam zal in 2025 het project afronden en het museum adviseren over een geschikte digitaliseringsmethode.

In het kader van dit onderzoek hebben Edith Greuter en Roos Kliphuis op 18 oktober 2024 de volgende presentatie gegeven op de materialiteitendag van de Koninklijke Bibliotheek: *Dat spreek boekdelen! De eerste stappen op weg naar digitale toegankelijkheid van de staalmeesterboeken (1690 – 1791) uit de collectie van Museum De Lakenhal.*

Het Van Doesburg-experiment

Kunsthistorica Liselore Tissen, verbonden aan Universiteit Leiden en TU Delft, richt zich in haar promotieonderzoek op wat nieuwe technologieën als 3D-scanners en printers betekenen voor kunstbeleving, onderzoek, conservering en museale presentaties. In 2022 scande haar team twee schilderijen en een aquarel van Theo van Doesburg (1883–1931) uit de collectie van Museum de Lakenhal. Begin 2024 werden deze geprinte versies in full color en als monochroom reliëf in het museum aan het publiek gepresenteerd naast de originele werken. Ook ontwikkelde ze met het museum met AI een werk dat Van Doesburg gemaakt zou kunnen hebben volgens de computer. Het publiek mocht de gepresenteerde replica's aanraken en er werd hen gevraagd wat mensen van deze reproducties vonden. Met deze samenwerking ondersteunde Museum De Lakenhal het onderzoek van Liselore Tissen en kreeg zelf meer inzicht in Van Doesburgs techniek.

PUBLIEKSPROGRAMMA

Voor wie meer verdieping zoekt, hebben we een uitgebreid publieksprogramma. In 2024 besteedden we extra aandacht aan aanbod voor jongvolwassenen (18–30), families en mensen met dementie.

De co-creatieprojecten bij de tentoonstellingen *Kimsooja-Thread Roots* en *Leiden viert feest- 450 jaar Optochten* versterkten onze band met nieuwe doelgroepen en leidden tot duurzame verbindingen. De samenwerking met Studio Moio werd bestendig en ons 150-jarig jubileum werd uitbundig en feestelijk gevierd.

BESTAANDE PROGRAMMA'S

Gratis instaprondleidingen

In 2024 boden we verschillende rondleidingen aan, bijvoorbeeld over hoogtepunten of kernverhalen uit de collectie, het bijzondere museumgebouw en de tijdelijke tentoonstellingen. Ook in Nederlandse Gebarentaal.

Lakenhal Laat

Het populaire avondprogramma Lakenhal Laat keerde in 2024 terug met een levendig programma van talks, rondleidingen, workshops en optredens. In 2024 is steviger ingezet op samenwerking en programmering met verschillende partners in de stad. Zo werkten we samen met Afro Student Association, Diversity and Inclusion Expertise Center van de Universiteit Leiden, Leiden Shorts, Jonny Tudor/ De Generator, Karl Karlas/ TROEF, Beelden in Leiden en Studio Moio.

LAKENHAL LAAT – EDITIES

9 februari	Strijden ga ik – Surinaamse Studenten Unie X Afro Student Association
Programma rond de geschiedenis en de emancipatiestrijd onder Leidse studenten
8 maart	SHE/HER: Vrouw & Kunst
Op Internationale Vrouwendag een speciale editie over vrouwelijke kunstenaars en genderongelijkheid in de kunst
12 april	Thread Roots – Talkshow
Aansluitend bij de tentoonstelling KIMSOOJA – THREAD ROOTS
8 november	Majalla's Mantel
Een avond in het teken van het project Majalla's Mantel – Rafelranden van het Leidse Laken.
13 december	The Artists That Make Me
Leidse kunstenaars en hun inspiratiebronnen

In mei was er geen Lakenhal Laat, maar wel de Nacht van de zintuigen, onderdeel van de 150ste verjaardag van het museum.

COLLEGE OP ZONDAG – EDITIES

7 januari	De hardnekkigheid van de hoop Gesprek tussen kunstenaars Hans de Bruijn, Anjet van Linge en Sophia Blyden
4 februari	Dies natalis en optochten Verhalen over de studentenmaskerades en de bijzondere kostuums uit <i>Leiden viert feest</i>
3 maart	Rembrandts vier zintuigen Lezingen over het vroege werk door conservatoren Janneke van Asperen en Nathalie Macieszka (Rembrandthuis)
7 april	Kimsooja Twee lezingen door emeritus professor kunstgeschiedenis Kitty Zijlmans en conservator Nicole Roepers
5 mei	Kimsooja II Interview met conservator vormgeving Stedelijk Museum Amsterdam, Amanda Pinatih en onderzoeker Pieter de Rooij
30 juni	Strijden ga ik Lezing van schrijver Henna Goudzand over roafdrukken van Anton de Kom en interview met schrijver Raoul de Jong over de invloed van De Kom op zijn werk
8 september	Het verhaal van de miskelk Door conservator Dirk Jan Biemond (Rijksmuseum) en onderzoeker Rebecca Roskam, en column van conservator Prosper de Jong
6 oktober	De herinrichting van de Bakker Korffkamer Met conservator Janneke van Asperen en kunsthistoricus en oud-stagiair Titia Janssen
3 november	Leiden viert feest Met conservator Jori Zijlmans en restaurator Katrin Kirsch
1 december	Van wie is de kerk? Een lezing door kunstenaar Krien Clevis en een gesprek met Krien Clevis, Marineke van der Reijden en Thomas Berghuis

College op Zondag

Sinds 2023 verzorgen we iedere eerste zondag van de maand een College op Zondag. In de vorm van een lezing, interview of tweegesprek duiken we samen met onze conservatoren en gastsprekers dieper in de kunsthistorische en historische verhalen van Museum De Lakenhal. In 2024 organiseerden we 10 Colleges. De bekendheid en belangstelling van de colleges groeit, en het is een vaste waarde voor onze bezoekers geworden.

Open Atelier

Elke zondag en tijdens schoolvakanties bruist het Open Atelier van creativiteit. Tussen 13:00 en 16:00 uur begeleiden professionele museumdocenten inspirerende workshops die aansluiten bij onze tentoonstellingen.

In 2024 creëerden bezoekers viltwerken in de workshop van Hedy Tjin geïnspireerd door de tentoonstelling *Strijden ga ik*, maakten ze traditionele bottari-knopen in de workshop bij de Kimsooja-tentoonstelling en ontwierpen ze feestelijke decoraties uit spijkerstof bij *Leiden viert feest – 450 jaar Optochten*. De zomerworkshop aansluitend bij *Zomers!* liet deelnemers kleurrijke linoleumsneden van fantasierijke insecten maken. Het Open Atelier ontving 1287 bezoekers in 2024.

Hoewel we in 2024 geen nieuwe opdrachten toevoegden aan ons online Thuisatelier-programma, blijven we de online kunstopdrachten via social media onder de aandacht brengen.

Special guests

We bieden aangepaste programma's voor mensen die drempels ervaren bij museumbezoek.

Memorabel

Iedere eerste donderdag van de maand kunnen mensen met dementie en hun dierbaren terecht voor een gratis Memorabel-rondleiding of -workshop. Elke maand is er iets nieuws te zien, doen en ontdekken aan de hand van een wisselend thema. De maandelijkse rondleidingen en workshops waren telkens volgeboekt. Sinds november 2024 is er naast steun van Stichting de Carolusgelden ook ondersteuning voor het programma van Fonds Sluyterman van Loo en het Druckerfonds. Hierdoor kunnen we het programma ook gratis aanbieden aan zorginstellingen.

Rondleidingen in Nederlandse Gebarentaal

In 2024 hebben we de samenwerking met In Gebaren geëvalueerd en besloten om de samenwerking voort te zetten. NGT rondleider Kirsten van de Ven verzorgde drie rondleidingen dit jaar, onder andere op 3 oktober, tijdens de gratis openstelling.

CultuurUur

Museum De Lakenhal is één van de deelnemende musea van dit project van de Cultuurcoaches. Onze docenten geven een interactieve Cursus Kijken aan buurtbewoners in het wijkcentrum, vervolgens bezoekt de groep het museum met een rondleiding. Zo ontmoeten buurtbewoners elkaar en maken (opnieuw) kennis met het museum.

AANBOD BIJ TENTOONSTELLINGEN

Bij de tentoonstelling *Kimsooja – Thread Roots* organiseerden we diverse activiteiten: een Open Atelier voor mini-bottari, twee Colleges op Zondag en twee edities van Lakenhal Laat. Ook organiseerden we speciale Mindfulness in het museum-sessies in de tentoonstelling.

Participatieprojecten

Het participatieproject *Draden*, begeleid door kunstenaar Ramia Suleiman en textielontwerper Bernadette Drenth, was gebaseerd op medemenselijkheid, oorsprong en ambacht. Samen met Leidse vrouwen met migratieachtergrond en een liefde voor het werken met textiel, maakten Suleiman en Drenth gezamenlijk een nieuw werk. Hun werk was in juli te zien en keert in 2025 terug op openbare locaties, zoals BplusC. Ook werkten we samen met fotograaf Jan

Scheerder en leerlingen van de Internationale Schakelklas rond het project *Memories for the futures*.

Kunstenaar Ramia Suleiman en ontwerper Bernadette Drenth samen met de deelnemers van *Draden*.

Voor *Leiden viert feest. 450 jaar Optochten* ontwikkelden we met Studio Moio het project *Optocht van de toekomst*, waarin jongvolwassenen toekomstvisies op Leidse tradities onderzochten. We organiseerden twee edities van College op Zondag en werkten samen met de Universitaire Bibliotheken Leiden. Het onderwijsprogramma voor PO werd aangepast en naast de Leidse zaal kwam ook de traditie van optochten aan bod. In de audiotour deelden Leidenaren hun herinneringen over en ervaringen in optochten.

150 jaar Museum De Lakenhal

De viering van Museum De Lakenhal 150 jaar op 1 mei omvatte een dagprogramma voor families en de "Nacht van de Zintuigen" voor volwassenen. Conservatoren gaven flitslezingen over de geschiedenis van het museum. In het programma "Nieuwe Blikken" deelden 33 Leidenaren hun visie op collectiestukken. Bezoekers werden uitgenodigd om na te denken over het museum van de toekomst, met activiteiten die aansloten bij lopende tentoonstellingen. In de Nacht van de Zintuigen werden alle zintuigen geprikkeld, met muziekoptreden in de museumzalen, performance en proeverijen van zeventiende eeuwse borrelhappen. Zijne Majesteit de Koning bezocht op 3 oktober de tentoonstelling *Leiden viert feest – 450 jaar optochten* ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van Museum De Lakenhal.

BIJZONDERE OPENSTELLINGEN EN AANBOD

3 oktober: Leidens Ontzet

Leidenaren vierden vol trots de 450e verjaardag van Leidens Ontzet in Museum De Lakenhal. Tijdens de gratis openstelling op 3 oktober kwamen maar liefst 1660 bezoekers genieten van de historische collectie. Een van de jonge rondleiders van Studio Moio vertelde het verhaal van scheepstimmerman Wolfert Adriaenszoon, die een sleutelrol speelde in de goede afloop van het Ontzet. Kinderen maakten kunstwerken met ingrediënten van hutspot in het Open Atelier. Een NGT-rondleider gaf toelichting met gebaren bij de tentoonstelling.

Museumnacht 2024

Op 1 juni openden de Leidse musea hun deuren voor de jaarlijkse Museumnacht, georganiseerd samen met studentenvereniging Quintus. Op de kade voor Museum De Lakenhal was de lichtinstallatie NACHT van Maarten Slof en Mark Flipse te zien, op het voorplein maakten bezoekers tekeningen met licht bij de installatie Draw Some More van Maarten Slof. In het museum waren er flitsrondleidingen en lezingen bij de tentoonstellingen *Rembrandts Zintuigen* en *Kimsooja*. Er was een creatieve workshop van de

Stencilkoning en verschillende performances van DansBlok, KASSETT, Tribes en Ruis Band. Deze knallende optredens werden afgewisseld met rustige momenten met dichter René Oskam, pianist Wim Verschuren en het duo Kristina Kovalyova en Jelle Willems.

Symposium Beyond the Canvas

Op 11 september vond de tweede editie van het symposium Beyond the Canvas: Exploring Art-Science Collaborations plaats in Museum De Lakenhal in Leiden. Dit evenement is speciaal bedoeld voor kunstenaars die zich willen verdiepen in het dynamische snijvlak van kunst en wetenschap. In de afgelopen jaren heeft de samensmelting van kunst en wetenschap geleid tot ontzagwekkende creaties, waarbij de grenzen tussen disciplines vervaagden en nieuwe wegen werden geopend voor creatieve verkenning. Het symposium gaf een uitgebreid inzicht in de samenwerking tussen kunst en wetenschap vanuit verschillende perspectieven.

Maand van de Geschiedenis – Echt nep

In oktober sloten we met College op Zondag aan bij de Maand van de Geschiedenis. We bekeken het thema *Echt nep* door de ogen van de Leidse kunstschilder Bakker-Korff, die in zijn schilderijen veelvuldig gebruik maakte van antieke kledingstukken, en zijn vrienden en familie liet poseren om oude taferelen te doen herleven.

ONDERWIJS

Museum De Lakenhal heeft een uitgebreid aanbod voor scholen: zowel voor primair en voortgezet onderwijs, als voor MBO, HBO en WO. In 2024 steeg het aantal leerlingen en studenten dat we mochten ontvangen.

Er was in 2024 veel interesse voor het programma Blik op de 17e eeuw. Daarnaast zien we dat we door de herijking van onderwijsprogramma VO beter in het zicht zijn gekomen voor middelbare scholen.

BESTAANDE PROGRAMMA'S

Primair onderwijs

Voor basisschoolleerlingen van groep 3 tot en met 8 boden we in 2024 interactieve rondleidingen aan, in combinatie met een creatieve workshop. Er viel uit verschillende thema's te kiezen: over de kunst en het leven in de 17e eeuw, de geschiedenis van het beroemde Leidse laken, het spannende verhaal achter Leidens Beleg en Ontzet of filosoferen aan de hand van de collectie moderne kunst. Voor de promotie van onze basisschoolprogramma werkten we samen met het digitale regioplatform Verwonder om de Hoek.

Bezoekcijfers: 67 basisschoollklassen (1531 leerlingen)
Groei: toename van bezoek t.o.v. 2023 (+ 67%)
Populairste programma: Blik op de 17e eeuw

Voortgezet onderwijs

Kijken naar kunst, hoe doe je dat? Die vraag staat centraal in de Cursus Kijken voor leerlingen in het vmbo, havo en vwo. Tijdens de interactieve cursus ervaren leerlingen vooral plezier in het zelf kijken naar kunst. Daarnaast boden we opnieuw Examentrainingen aan ter voorbereiding op het afsluitende examen van Kunst Algemeen of Geschiedenis. Tot slot zetten we de succesvolle samenwerking met Kleinkunstig voort met het dagprogramma Eerste Hulp Bij Kunst Beleven. In 2024 lag onze focus met name op PO-onderwijs, voor 2025 zetten we weer meer in op het bereiken van VO-klassen.

Bezoekcijfers: 68 VO-klassen (2.044 leerlingen)
Daling: lichte afname van bezoek t.o.v. 2023 (-15%)
Populairste programma: Cursus kijken

MBO, HBO & WO

MBO-studenten ontdekten hoe kunst, architectuur en vormgeving een fantastische inspiratiebron kunnen zijn voor hun toekomstige beroepspraktijk. Dit deden we met onze Inspiratierondleidingen Grafische vormgeving en Mode en interieur. Met HBO- en WO-studenten (kunst)geschiedenis en (toekomstige) docenten deelden we onze kennis en expertise over museumdidactiek. Bijvoorbeeld met onze Introductie Interactief Kijken Naar Kunst of de Introductie Museumdidactiek. Studenten kunst en vormgeving deden inspiratie op voor hun eigen werkpraktijk tijdens een Inspiratierondleiding.

Bezoekcijfers 48 groepen (809 studenten)

Groei: lichte afname van bezoek t.o.v. 2023 (-5%)

Populairste programma: bezoek vooral met eigen begeleiders

BIJZONDERE PROJECTEN

NT1 & NT2

Naast het vaste aanbod voor scholen werken we ook op projectbasis, zoals met NT1 en NT2 groepen. In 2023 participeerden we in het onderwijsprogramma Sprekend Erfgoed van Erfgoedhuis Zuid-Holland, waarbij taallessen werden gegeven voor NT1-groepen (laaggeletterden met Nederlands als eerste taal) en NT2-groepen (nieuwe Nederlanders met Nederlands als tweede taal) in twintig musea in Zuid-Holland. Voor de cursisten werd zo de drempel verlaagd om naar het museum om de hoek te gaan en de lokale geschiedenis en de verhalen van toen en nu te ontdekken. De museumcollecties boden genoeg aanknopingspunten voor interessante en vernieuwende lessen en leerzame opdrachten.

2024 stond in het teken van borging van het project in de gemeentelijke organisatie. Erfgoedhuis Zuid-Holland draagt het project over aan de gemeente Leiden. In 2024 hebben verschillende inhoudelijke bijeenkomsten plaats gevonden om de uitgangspunten van het vervolg voor NT2 groepen vast te stellen.

In 2024 ontvingen we verschillende groepen van de Internationale Schakelklas, van het Da Vinci College. Er was voor deze klassen een speciale rondleiding en workshop bottari maken georganiseerd tijdens de tentoonstelling van Kimsooja.

Bezoekcijfers: 15 groepen (240 studenten)

Groei: flinke toename t.o.v. 2023 (1500%)

Populairste programma: programma bij *Kimsooja – Thread Roots*

Cultuursjop 2024

Museum De Lakenhal was dit jaar opnieuw een van de deelnemende organisaties van Cultuursjop. Tijdens het festival maken leerlingen van VMBO via workshops en een voorstelling kennis met de diverse culturele organisaties die de stad Leiden rijk is. De kennismakingsworkshops lopen uiteen van acteren tot fotograferen, en van muziek tot Manga. De nadruk ligt op doen en ervaren. Cultuursjop is een initiatief van BplusC (Bibliotheek plus Centrum voor Kunst en Cultuur) in samenwerking met culturele organisaties uit Leiden.

Kunstshot 2024

KUNSTSHOT is een CKV-festival dat plaatsvindt in Leiden en omgeving. Het is speciaal bedoeld voor leerlingen uit de vierde klas HAVO/VWO. Tijdens Kunstshot krijgen leerlingen de kans om kennis te maken met verschillende vormen van kunst en cultuur.

KUNSTSHOT is een initiatief van BplusC (Bibliotheek plus Centrum voor Kunst en Cultuur) in samenwerking met culturele organisaties uit Leiden. Dit jaar vond het festival plaats op 21 en 22 september.

Vakantieprogramma's

Tijdens de basisschoolvakanties hebben we extra programmering aangeboden voor gezinnen met kinderen vanaf 6 jaar. Vaste programmaonderdelen daarin zijn: een workshop in het Open Atelier, het Familiespoor en het Thuisatelier. Afgelopen zomervakantie hebben we extra uitgepakt met wekelijkse gratis familierondleidingen op zondag en het Open Atelier Meerkleurendruk op pootjes.

Kunstroute Scholenproject

Het Kunstroute Scholenproject heeft een opfrissing gekregen. De kunstenaars geven de workshops nu het Atelier in Museum e Lakenhal waar ze dit eerder vanuit hun eigen atelier aanboden. Het thema van afgelopen jaar was 'Slow Looking'. Stagiaire Renée van Egmond ontwikkelde de lesbrief, de presentatie en de rondleiding, de kunstenaars zorgden voor de workshops.

DE HARDVEERKHEID VAN DE HOOP 2

DE

VST

SAMEN IMPACT MAKEN

Museum De Lakenhal wil graag binnen en buiten de museummuren een positieve bijdrage leveren aan de samenleving. Samen met diverse partners uit de stad en daarbuiten gaven we ook in 2024 weer volop ruimte aan het creatieve perspectief van jongeren en ongekend talent. We bouwden opnieuw mee aan een florerend klimaat voor kunstenaars in de stad en probeerden onze ecologische voetafdruk te verkleinen door materiaalhergebruik te stimuleren.

SPECIALE SAMENWERKINGEN

Jongeren van Studio Moio

Sinds 2019 doen de jongeren van de Dadakademia van Studio Moio artistiek onderzoek naar aanleiding van het thema van de najaarstentoonstelling in Museum De Lakenhal. In 2024 werd de samenwerking geformaliseerd en vastgelegd voor vijf jaar.

In 2024 leidde de samenwerking tot spannende bijdragen tijdens College op Zondag en Lakenhal Laat. Op 3 oktober trok Studio Moio met een groep jongeren in een optocht door de stad. De studio verzorgde een zintuigenrondleiding voor basisschoolleerlingen. Tijdens de Kunstroute presenteerden jongeren hun kunstwerken op het plein en op het water van de gracht.

Studio Moio is een jongerenlab voor maatschappelijke vernieuwing. De organisatie zet zich in om jongeren (14-30 jaar) die vastlopen in het reguliere onderwijs te motiveren om plezier te hebben in leren en in zich ontwikkelen. **Dadakademia** van Studio Moio is voor iedereen die nieuwsgierig is, wil leren onderzoeken en zich via verschillende vormen van kunst en filosofie wil uiten. Het is een academie met een tikkeltje rebels karakter. Dadakademia koppelt het nadenken over de wereld waarin we leven aan het creëren van nieuwe oplossingen.

MEEBOUWEN AAN STERK MAKERSKLIMAAT

Industry Day 2024

Op 16 mei organiseerden we samen met Cultuurfonds Leiden de jaarlijkse Industry Day: een inhoudelijk programma voor Leidse makers en creatieven en vindt jaarlijks plaats als aftrap van de inschrijving voor Kunstroute Leiden. Het thema van de kennissessie was duurzaamheid in de cultuursector.

Het programma begon in Museum De Lakenhal met informatie over de Kunstroute en de Kinderkunstroute, georganiseerd door de cultuurcoaches. Directeur Tanja Elstgeest lichtte het thema duurzaamheid toe vanuit het perspectief van Museum De Lakenhal. Daarna volgde presentaties van beeldend kunstenaar Boris de Wit die vertelde over zijn initiatief: De Leidse Circular Creator Club. Erik Hobijn, liet zien hoe hij transformeerde van "meest vervuilende kunstenaar van Europa" naar de "schoonste". Tijdens een panelgesprek in podium De Nobel wisselden beeldend kunstenaars en theatermakers van gedachten over hoe zij duurzaamheid integreren in hun werkpraktijk. Zo deelde muziektheatergezelschap Silbersee hoe ze op weg zijn om in 2027 klimaatneutraal te worden. De middag werd afgesloten met een gezamenlijke Cultuurborrel, met dank aan de Gemeente Leiden.

Kunstroute 30 jaar

Kunstroute Leiden vierde in 2024 haar 30-jarig jubileum als Leidens belangrijkste gratis culturele evenement. Wat in 1994 begon als initiatief van één kunstenaar, is uitgegroeid tot een indrukwekkend platform dat sinds 2006 onder de vleugels van Museum De Lakenhal floreert. Op 21 en 22 september trokken zo'n 6500 bezoekers door de stad om professionele kunstenaars in hun ateliers en galeries te ontmoeten.

Museum De Lakenhal organiseert dit evenement met twee hoofddoelen: Leidse kunstenaars een podium bieden voor een groot publiek, en bezoekers laagdrempelig in contact brengen met beeldende kunst. Door zorgvuldige publiciteit, een centraal informatiepunt en aanvullende activiteiten stimuleert het museum de professionele kunstsector in Leiden.

De Kunstroute fungeert als katalysator voor nieuwe samenwerkingen tussen kunstenaars en stadspartners. Sinds 2018 organiseren de Cultuurcoaches Leiden parallel een speciale Kinderkunstroute.

Voor het 30-jarig jubileum waren er bijzondere activiteiten: kunstenaar Koen Hauser ontwikkelde een AI-gestuurde 'vindmachine' voor routeplanning, journalist Yaël Vinckx interviewde tien kunstenaars voor het Leidsch Dagblad, en tijdens de opening op 20 september leidde zij een talkshow met zes nieuwe deelnemers. Kunstenaar Jan van IJken presenteerde zijn 'Planktonium-beelden' met livemuziek van John van Oostrum, en Leidse Stadsfotograaf Veerle Sloof toonde haar werk.

Lakenhal Laat: podium voor Leidse makers

Met het avondprogramma Lakenhal Laat willen we enerzijds een jonger publiek bereiken en anderszijds een platform bieden aan jonge makers en collectieven in de stad. Leiden is een jonge stad met veel jonge kunstenaars maar geen kunstacademie. Met Lakenhal Laat geven we jonge creatieven een platform. We nodigen kunstenaars, fotografen, mode-ontwerpers, designers, theatermakers, spoken word artiesten, dansers en schrijvers uit om te reflecteren op de tentoonstellingen en de collectie van Museum De Lakenhal én om onderwerpen aan te dragen die nu spelen in de stad. We creëren een podium voor hen en hun peers, en voegen zo nieuwe verhalen toe aan het museum.

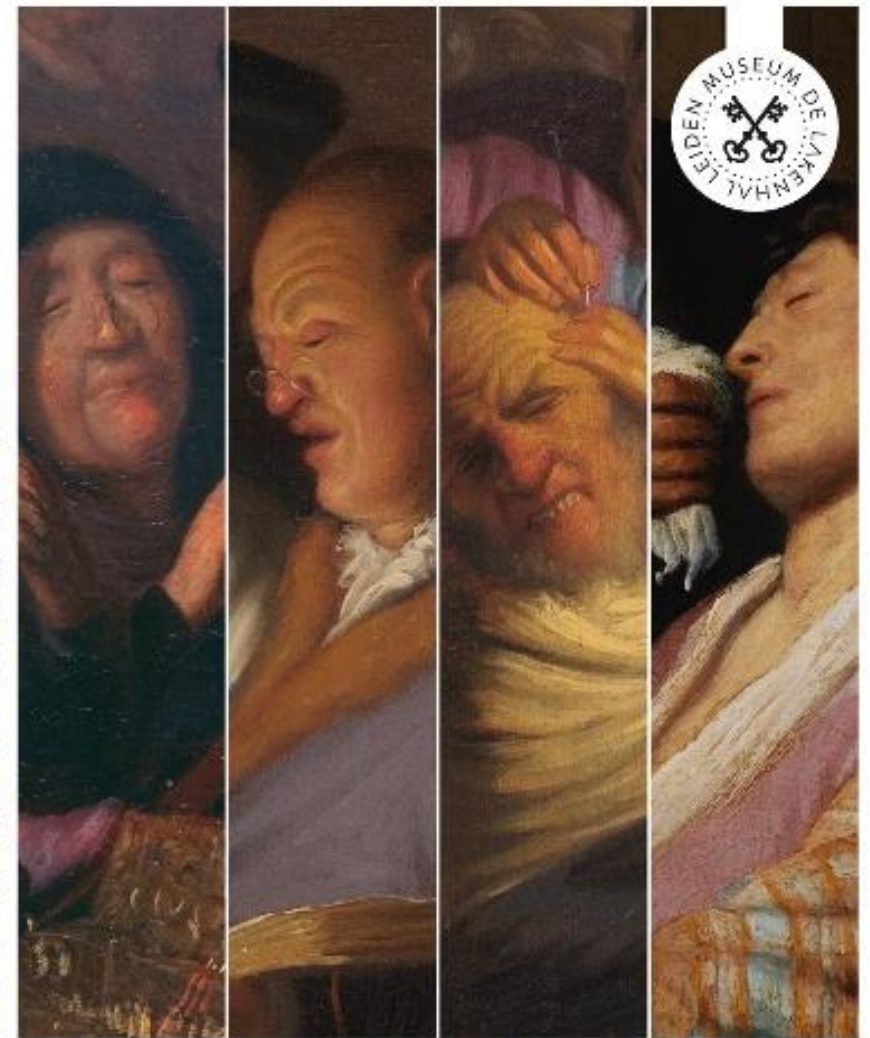
MARKETING & COMMUNICATIE

Museum De Lakenhal zette ook in 2024 verschillende middelen en kanalen in om de missie en visie uit te dragen, de tentoonstellingen onder de aandacht te brengen en veel en divers publiek te bereiken.

COMMUNICATIE & PUBLICITEIT

Per tentoonstelling werd een marketing- en communicatieplan uitgerold waarmee we niet alleen een meer algemeen kunst- en cultuurpubliek bereikten, maar ook specifieke doelgroepen passend bij de tentoonstellingen of presentaties.

Zo richtten we ons bij *Rembrandts vier zintuigen – Zijn eerste schilderijen* op een heel breed publiek en zetten we extra in op samenwerking met Leiden&Partners om toeristen te interesseren voor deze kleine, maar fijne tentoonstelling. Coebergh Communicatie zorgde voor een groter mediabereik. Voor *Kimsooja – Thread Roots* adverteerden we in kunstmagazines als See All This, Mr. Motley en Metropolis M. En voor *Leiden viert feest – 450 jaar optochten* richtten we ons met succes op inwoners van Leiden en omstreken, via de Leidse media en partners uit de stad zoals de universiteit en de 3 October Vereeniging. Het bezoek van koning Willem-Alexander aan ons museum en deze tentoonstelling benutten we dankbaar en met succes om een ongekende hoeveelheid media-aandacht mee te genereren. Daarnaast was er structurele aandacht voor onze vaste presentatie, bijzondere interventies en publieksactiviteiten waaronder Lakenhal Laat, Museumnacht en College op zondag.

FEEST! 150 JAAR
WOENSDAG 1 MEI VAN 10 TOT 00 UUR
MET O.A. WORKSHOPS | LIVE MUZIEK | FLITSLEZINGEN
LAKENHAL.NL/FEEST

MEDIAWAARDE

De tentoonstellingen van 2024 hadden een mediawaarde of AVE (*Advertising Value Equivalence*) van € 1.154.000. Hiermee hebben we onze mediawaarde ten opzichte van 2023 verhoogd met 228%. De viering van de 150ste verjaardag van het museum en de viering van 450 jaar Leidens Ontzet zorgden naast de tentoonstellingen voor extra persaandacht.

De mediawaarde van 2024 is als volgt opgebouwd:

- *Rembrandts vier zintuigen* – Zijn eerste schilderijen € 226.000
- *Strijden ga ik* – Anton de Kom en de Surinaamse Studenten Unie €80.000
- *Kimsooja* – *Thread Roots* € 269.000
- *Zomers! Een keuze uit de collectie* € 32.000
- *Kunstroute* € 87.000
- *Leiden viert feest* – *450 jaar optochten* € 412.000
- *Majalla's Mantel* €48.000

BEZOEKCIJFERS

Tijdens het jubileumjaar ontvingen we meer bezoekers dan in 2023. We wisten onze bezoekersambitie te behalen en ontvingen in totaal 77.562 bezoekers. Hiermee wisten we een stijging in het aantal bezoekers te realiseren van 16% ten opzichte van 2023.

Onze online volgers stegen ook gestaag. Groei zat met name in de social media-platforms Instagram (+16%) en LinkedIn (+9%).

INZICHT IN ONS PUBLIEK

In 2024 deden we op diverse manieren onderzoek naar ons publiek: bij de tentoonstellingen *Kimsooja* en *Leiden viert feest* voerden we publieksonderzoek uit middels een onderzoekszuil van Moodus waarmee we op een laagdrempelige manier data verzamelden en inzicht kregen in wie onze bezoekers zijn en hoe zij hun bezoek ervaren. Daarnaast deden we samen met 102 andere musea uit 6 verschillende landen mee aan het eerste publieksonderzoek op Europese schaal, genaamd Sentomus. Dit bestond uit zowel een tevredenheids- als impactonderzoek.

Publiek van Museum De Lakenhal

Hoewel met een gemiddelde leeftijd van 60 jaar ons publiek iets ouder is dan bij de meeste musea zien we wel dat het percentage jongvolwassenen voor de tweede maal op rij licht is toegenomen van 14% naar 16%. 94% is woonachtig in Nederland, 49% van de bezoeker is woonachtig in (regio) Leiden. Dit laatste is 3% meer dan in 2023 en komt met name door de tentoonstelling *Leiden viert feest* die gericht was en bezocht werd door een lokaal publiek.

Sentomus – tevredenheidsonderzoek

Het grootschalige onderzoek van Sentomus toonde aan dat 97% van de bezoekers tevreden tot heel tevreden is over hun bezoek. Deze tevredenheid komt terug in alle facetten van het museum: van toegankelijkheid tot klantvriendelijkheid, van winkel tot café en ons digitale aanbod. 94% is tevreden tot zeer tevreden over de collectie en de tentoonstellingen. Deze worden gewaardeerd om de kwaliteit en de veelzijdigheid. 81% is van plan om nog een keer terug te komen. Men bezoekt ons om de collectie te zien (71%), om te leren en geïnspireerd te raken (37%), voor esthetische ervaringen in het

aanbod, architectuur of omgeving (21%), om op te laden, rust en tijd te vinden (18%).

Sentomus – impactonderzoek

Hetzelfde onderzoek bracht ook de verschillende soorten impact die Museum De Lakenhal maakt in kaart:

Impact op kinderen

- 92% van de kinderen voelde zich gelukkig tijdens een kinderactiviteit.
- bij 72% van de deelnemers aan kinderactiviteiten leidde de activiteit tot gesprekken
- 86% van de kinderen heeft iets geleerd

Impact op het individu

(volgens de The Impact Compass Model):

Een bezoek aan Museum De Lakenhal:

- zorgt voor een gevoel van welzijn
- wekt emoties op
- zet aan tot nadenken
- geeft nieuwe kennis, verbreedt het perspectief
- prikkelt de verbeelding
- motiveert om iets nieuws te ontdekken
- is een plek om anderen te ontmoeten

Impact op omgeving

- Museum De Lakenhal zorgt voor 'kruisbestuiving' in de stad: 23% bezoekt die dag ook andere musea, 25% bezoekt winkels, 42% horeca.

- Daarbij reist 46% naar Leiden vanwege Museum De Lakenhal, 14% deels vanwege het museum.
- 92% vindt de aanwezigheid van Museum De Lakenhal belangrijk voor de regio.
- 90% vindt dat Museum De Lakenhal een belangrijke waarde heeft in de samenleving.

NAAMSBEKENDHEID

In 2024 bestond Museum De Lakenhal 150 jaar en dat hebben we ingezet om onze naamsbekendheid te vergroten. We trapten dit jubileum af met de opening van de presentatie *Rembrandts vier zintuigen – Zijn eerste schilderijen*. Deze presentatie was weliswaar klein van formaat (het bestond uit vier kleine werken), maar het effect was groot. Er was uitgebreide landelijke media-aandacht en de presentatie trok alleen in 2024 al ruim 75.000 bezoekers.

De breedte van de collectie en het programma – van oude tot moderne kunst, van Leidse (laken)geschiedenis tot kunstnijverheid en actuele kunst – zetten we in als onze kracht om een breed publiek te bereiken. Museum De Lakenhal is een museum voor kunst én geschiedenis en dat hebben we laten zien, zowel op nationaal als op stedelijk/regionaal niveau.

REACTIES VAN BEZOEKERS

"Beautiful building, cleverly linked together and fascinating exhibit. Thank you!"

"We very much enjoyed our visit. So many beautiful exhibits that flowed together despite their differences in time period. Thank you" Texas, U.S.A.

"Un merveilleux voyage dans l'histoire de votre pays que je rêvais de découvrir depuis ma petite enfance! Ma grand-mère avait des miniatures en "blue" de Delft qu'elle me laissait pour jouer car j'étais très sage... Depuis, je suis passionnée par l'Art et c'est un immense plaisir d'être venue visiter votre Musée! Merci pour ces beautés qui nourrissent mon âme fatiguée". France

"Thank you for this introduction to your city. A fine museum. I had ancestors who were here briefly in the early 17th century. You help me see and know what their experiences might have been." Little Rock, Arkansa U.S.A.

"Ik heb 15 minuten naar hetzelfde schilderij gekeken, hoe langer ik keek hoe meer ik zag. Het was bijzonder."

FONDSENWERVING & RELATIEBEHEER

Museum De Lakenhal maakt als stadsmuseum deel uit van de Leidse gemeentelijke organisatie. Voor de uitvoering van onze kerntaken ontvangen we een structurele bijdrage van de gemeente. Maar om tentoonstellingen, publieksprojecten, onderzoek, aankopen, restauraties en innovatieve programma's mogelijk te maken, is extra financiering onmisbaar.

Ook in 2024 konden we rekenen op de betrokkenheid van fondsen, stichtingen, partners, mecenasen, vrienden en particulieren. Dankzij hun steun konden we ons programma verbreden, verdiepen en vernieuwen. Wij zijn hen daarvoor zeer dankbaar.

FONDSEN & PARTNERS

Achter elk succesvol project schuilt een netwerk van betrokken partners. Zo werkten we in 2024 met veel plezier samen met fondsen, stichtingen en organisaties die ons programma mede mogelijk maakten.

De tentoonstelling *Kimsooja – Thread Roots* kwam tot stand dankzij de ruimhartige steun van het Mondriaan Fonds en de Korea Foundation. Het participatieproject *Draden*, waarbij bezoekers op een bijzondere manier betrokken raakten bij de thematiek van de tentoonstelling, werd gerealiseerd met steun van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Het jubileumjaar vierde een hoogtepunt met de tentoonstelling *Leiden viert feest – 450 jaar optochten*, ontwikkeld in samenwerking met de 3 October Vereeniging, Universitaire Bibliotheken Leiden en mogelijk gemaakt door bijdragen van het Mondriaan Fonds, Cultuurfonds Zuid-Holland, Leiden Kennisstad en de M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting.

Op 1 mei vierden we ons 150-jarig bestaan met een sprankelend cultureel festival, mogelijk gemaakt door het Cultuurfonds Zuid-Holland.

Dankzij structurele steun van onder meer de Stichting De Carolusgulden, het Druckerfonds en het Fonds Sluyterman van Loo konden we het dementievriendelijke programma *Memorabel* ook dit jaar gratis aanbieden aan mensen met dementie en hun naasten.

Daarnaast investeerden diverse fondsen in onze collectie: in onderzoek, restauratie en digitalisering. Zo konden we met financiering van *Metamorfoze* een start maken met het langdurige onderzoek naar de digitalisering van de bijzondere collectie Staalmeestersboeken van het museum.

BETROKKEN PARTICULIEREN

Ook van particuliere schenkers ontvingen we in 2024 waardevolle steun—via donaties, schenkingen of legaten. Soms anoniem, soms persoonlijk, altijd met grote betrokkenheid.

De presentatie *Rembrandts vier zintuigen – Zijn eerste schilderijen* werd mogelijk gemaakt dankzij een bijzonder legaat en een bijzondere samenwerking met The Leyden Collection.

In het contact met particuliere gevers werken wij nauw samen met de Vriendenvereniging VBL en het Lucas van Leyden Mecenaat—twee steunorganisaties die de band tussen museum en publiek versterken en verdiepen.

Vriendenvereniging VBL

De Vriendenvereniging VBL ondersteunt het museum al sinds 1918. Jaarlijks maakt de vereniging restauraties, aankopen en activiteiten mogelijk. De VBL beschikt bovendien over een eigen collectie die in bruikleen is gegeven aan het museum.

In 2024 verwierf de vereniging twee bijzondere portretten van de Leidse schilder David Bailly: zijn eigen huwelijksportret en dat van zijn vrouw Agneta van Swanenburg.

Samen met het bestuur van de VBL organiseerden we diverse bijeenkomsten: drie exclusieve Vriendenreviews bij de grote tentoonstellingen van het jaar, en twee Vriendenlezingen. Eén daarvan werd gegeven door conservator Christiaan Vogelaar ter

gelegenheid van zijn afscheid over de ontwikkelingen van de collectie oude kunst onder zijn conservatorschap, de ander door conservator oude kunst Janneke van Asperen, die sprak over de nieuw verworven portretten van Bailly.

Tijdens de feestdag op 1 mei deelden Vrienden en andere betrokkenen hun favoriete collectiestuk met het publiek, in de zalen van het museum.

In juni verwelkomden we Karin Loykens als nieuw bestuurslid, als opvolger van Roel van Breedveld, die afscheid nam.

Lucas van Leyden Mecenaat

Het Lucas van Leyden Mecenaat richt zich sinds 2023 op projecten met durf en visie—initiatieven die niet vanzelfsprekend zijn, maar die ons in staat stellen om nieuwe ideeën te verkennen.

In 2024 ondersteunde het mecenaat onder leiding van voorzitter Carel Stolker onder meer het onderzoek naar de mysterieuze monogrammist Meester I.S., vermoedelijk een kunstenaar met banden met de Leidse fijnschilders. Conservator Janneke van Asperen doet dit onderzoek samen met internationale partners, waaronder het Finse Gösta Serlachius Museum.

Ook droeg het mecenaat bij aan de ontsluiting van de unieke Stijlbibliotheek: een bijzondere collectie van meer dan 1300 publicaties, originele afleveringen van De Stijl en typografische ontwerpen. Dankzij hun steun wordt deze collectie de komende jaren geïnventariseerd, onderzocht en toegankelijk gemaakt.

Het Jong Mecenaat ondersteunde de voorbereidingen van de tweede editie van de Doesjenel Prijs, die in 2025 wordt uitgereikt aan jong beeldend talent met een band met Leiden.

Ter ere van het jubileumjaar droegen de mecenasen gezamenlijk bij aan de vergroening van de Voorplaats – een project dat in 2025 als pilot wordt gerealiseerd bij de tentoonstelling over Floris Verster.

Tijdens het jaarlijkse Mecenaatsdiner, drie tentoonstellingopeningen en andere bijeenkomsten ontmoetten mecenasen elkaar en bleven zij op de hoogte van de voortgang van de projecten die zij ondersteunen. Activiteiten als lezingen, museumtours, borrels en de Jong Mecenaat Familiedag versterken de band tussen mecenasen en het museum.

Bestuurlijk vonden er in 2024 twee wisselingen plaats: Ellen Simons trad toe als secretaris en Matthijs Geneste nam de rol van penningmeester op zich.

BEDRIJFSVOERING

BEZOEKERS

Het jaar 2024 kunnen we met recht een succesvol jaar noemen. In het jaar dat het museum haar 150ste verjaardag vierde, haalde het museum ruim 77.500 bezoekers binnen. Dit betekende dat de inkomsten uit entree gegroeid zijn met ruim € 80.000, naar ongeveer € 550.000. Er wordt ingezet om dit voor de komende jaren te consolideren naar structurele inkomsten.

INTERNE ORGANISATIE

Personeelsbeleid

Vanuit het managementteam en de gemeente Leiden is er in 2024 veel aandacht geweest voor de mentale gezondheid van medewerkers en het verbeteren van verschillende werkprocessen in de organisatie. Via maandelijks medewerkersbijeenkomsten wordt informatie gedeeld en de onderlinge verbondenheid gestimuleerd.

Met behulp van bureau Changekitchen zijn de uitkomsten van het Medewerkers-tevredenheidsonderzoek (MTO) geanalyseerd en op teamniveau uitgediept. In samenspraak met de medewerkers zijn verbeterpunten geformuleerd en daar waar mogelijk geïmplementeerd. Onderwerpen rondom informatiedeling en communicatie werden ook hier als belangrijke speerpunten naar voren gebracht.

Opleiding

Verschillende medewerkers kregen de kans om opleidingen of trainingen te volgen, dit betrof BHV herhalingscursussen, Leiderschapscursussen en diverse congressen, zoals het Museumcongres en 2and3D Photography Conference 2024.

ICT

Aan het begin van de COVID tijd is in het Lakenhal team Slack geïntroduceerd als middel om met elkaar in verbinding te blijven. Slack wordt hierdoor inmiddels veelvuldig gebruikt. Parallel hieraan heeft de gemeente Microsoft Teams geïntroduceerd en uitgerold als middel voor communicatie en bestandsbeheer. In 2024 zijn we gestart met het migratieproces van Slack naar Teams met OGD ICT-diensten. Er is gestart met de inventarisatie van het gebruik Slack en Teams en wensen voor de toekomst. In 2025 wordt dit voortgezet met verbeterde inrichting Teams, het maken van werkafspraken en het aanbieden van teams trainingen aan medewerkers.

Ziekteverzuim

In 2024 was het verzuimpercentage 6.7 %. Een opvallende daling ten opzichte van 2023, toen het met 9,2% erg hoog was. Het cijfer werd net als vorig jaar hoofdzakelijk bepaald door een aantal langdurig zieken in de organisatie.

Vrijwilligers

Museum De Lakenhal werkt met een enthousiaste groep vrijwilligers die ons ondersteunen bij het ontvangen en begeleiden van het publiek en het actueel houden van onze bibliotheek. Zij vervullen een belangrijke rol bij de hospitality en toegankelijke informatievoorziening die wij in het museum belangrijk vinden. Samenwerking tussen vrijwilligers en vaste medewerkers om tot een optimale klantbeleving te komen heeft continue aandacht.

Belangrijke personeelswisselingen

In 2024 is het gelukt om aantal cruciale vacatures in te vullen om de organisatie door te ontwikkelen en op sommige kerntaken de werkdruk te verlagen. In 2024 is het museum versterkt met een nieuw Hoofd Publiek (0,89 fte), een nieuw Hoofd Bedrijfsvoering (1 fte), een medewerker collectiebeheer (0,89 fte), en een medewerker marketing en communicatie (0,67 fte). Een tijdelijke invulling depotmedewerker (0,67 fte) is mogelijk gemaakt door de erfgoedstarterssubsidie van het Mondriaan Fonds. Helaas viel het hoofd Collectie en Programma vanwege ziekte langdurig uit.

Onderhoud & beveiliging

Het museumgebouw en het bijbehorende kantoor is inmiddels al weer zo'n 4 jaar in gebruik na de uitbreiding en restauratie. Hierdoor is er een duidelijk beeld ontstaan van de kinderziektes. In overleg met de architect is een inventarisatie gemaakt van deze probleemgebieden die in het komende jaar opvolging behoeven. Onder leiding van de nieuwe coördinator Beveiliging en het Hoofd Bedrijfsvoering a.i. zijn verbeteringen in roosters van de beveiligers doorgevoerd en zijn beveiligingsprocedures verbeterd. Ook is er

extra aandacht voor hospitality en de samenwerking met vrijwilligers op de vloer.

CULTURELE CODES

Fair practice code

Eerlijk belonen vinden wij altijd een randvoorwaarde. Als museum geven we regelmatig opdrachten aan hedendaagse kunstenaars. Hiervoor gebruiken we de tarieven uit de Fair Practice Code al jaren als uitgangspunt en waar mogelijk betalen we meer. Naast Fair Pay trekken we met de andere culturele organisaties van de stad op voor de andere speerpunten van de Fair Practice Code – solidariteit, duurzaamheid, transparantie, diversiteit en vertrouwen – door deze onderwerpen gezamenlijk te agenderen, zowel in actiegerichte werkgroepsvormen als in gesprekken met gezamenlijke stakeholders.

Governance code cultuur

Het museum is onderdeel van Gemeente Leiden, maar is intern verzelfstandigd en heeft een eigen directeur. Het toezicht ligt bij de gemeentesecretaris, de wethouder Werk, Inkomen, Welzijn, Economie & Cultuur en de gemeenteraad. We leggen elk jaar financiële verantwoording af en presenteren elke vier jaar onze beleidsplannen. Bij de Gemeente Leiden is volop aandacht voor integriteit. Iedere nieuwe medewerker krijgt hierin een training. Ook procedures rondom ongewenst gedrag, ondermijning en witwassen zijn goed geregeld. De stem van medewerkers vinden wij belangrijk. Inspraak is geregeld via de gemeente door middel van een ondernemingsraad.

Code Diversiteit & Inclusie

We hebben bijzondere aandacht voor toegankelijkheid en inclusie. Voor bezoekers hebben we bij de restauratie en uitbreiding (2017-2019) zichtbare en onzichtbare drempels verlaagd. We streven ernaar dat elke bezoeker zich welkom voelt. We bieden daarom specifieke programma's voor dove en slechthorende bezoekers, speciale bezoekdagen voor prikkelgevoelige bezoekers en er is sinds dit jaar een audiotour voor blinde en slechtziende bezoekers. Ook houden we rekening met eventuele financiële drempels door jongeren tot achttien jaar gratis toegang te geven en met speciale acties zoals gratis tickets voor de Voedselbank. Daarnaast proberen we in onze programma's geregeld een podium te bieden aan andere culturele gezichtspunten en achtergronden, zoals in de tentoonstelling *Majalla's Mantel – Rafelranden van het Leidse Laken*.

De Gemeente Leiden heeft een actief beleid op het gebied van Diversiteit & Inclusie met een apart projectteam waar Museum De Lakenhal regelmatig bij aansluit. We streven naar een inclusieve organisatiecultuur, die ervoor zorgt dat er ruimte is voor diversiteit en dat iedere werknemer zich gewaardeerd, veilig en thuis voelt, ongeacht culturele achtergrond, seksuele oriëntatie, leeftijd, geslacht, gender(identiteit) of arbeidsvermogen. Samen met de andere culturele organisaties in de stad via de Cultuurtafel trekt Museum De Lakenhal daarnaast een werkgroep Diversiteit & Inclusie waarin niet alleen de interne organisatie wordt besproken, maar ook de andere pijlers op de agenda staan: programma, publiek en partners. We erkennen dat we hierin een lerende organisatie zijn.

DUURZAAMHEID

In 2024 zijn er door de werkgroep Duurzaamheid diverse nieuwe initiatieven ontplooid en zijn er voorbereidingen getroffen voor 'grote stappen voorwaarts' in 2024 om kosten te besparen en een bijdrage te leveren aan een beter klimaat. Verduurzaming van het gebouw is een belangrijk onderdeel van de plannen. Hiervoor is onder andere de RCE ingeschakeld. Samen met hen is een onderzoek- en adviestraject gestart om een strategie te ontwikkelen voor een duurzamere klimaatbeheersing, met respect voor de risico's voor de collectie. De duurzame ambities van het museum zijn verder uitgewerkt in concrete adviezen en zullen begin 2024 ter besluitvorming worden voorgelegd. Zo is er de overweging om ons via een certificeringstraject te voorzien van een duurzaamheidskenmerk. Ook zijn er plannen om naast energie- en grondstoffenbesparing de mogelijkheden van energieopwekking (PV-panelen) en -opslag (WKO) te onderzoeken, zodat we van Museum De Lakenhal een klimaatneutraal museum kunnen maken.

Wisseltentoonstellingen creëren over het algemeen veel restafval. De ambitie van Museum De Lakenhal is om zoveel mogelijk materialen her te gebruiken. In 2024 hebben we de in eigen huis gemaakte wandvitruines van de tentoonstelling Surinaamse Studenten Unie kunnen hergebruiken in de tentoonstelling *Zomers* en op dit moment in de tentoonstelling *Verster*.

Voor de tentoonstelling *Leiden viert feest* hebben we in 2024 een serie stalen frames laten maken die we voor meerdere tentoonstellingen hebben kunnen gebruiken.

EVENEMENTEN & VERHUUR

Het organiseren van commerciële evenementen was ook een strategische uitdaging voor het museum. In 2024 bleven de resultaten achter door toenemende concurrentie en de noodzaak van extra beveiliging, met name bij avondactiviteiten. In 2025 wordt de businesscase herzien, met als doel een realistischer en beter uitvoerbaar model te ontwikkelen dat aansluit bij de mogelijkheden van het museum.

HORECA

Café Laken wordt geëxploiteerd door Vermaat. Het succes van het café is recht evenredig met de groei in bezoekersaantallen en evenementen. Dit betekent dat er in 2024 een grotere omzet is gegenereerd dan in het voorgaande jaar.

MUSEUMWINKEL

2024 was een goed jaar voor de museumwinkel. Wij hebben het jaar afgesloten met een omzetplus van 41% en een winstvergroting van 53,6% t.o.v. 2023. Deze stijging is met name te danken aan extra verkoop van producten passend bij de tentoonstelling *Rembrandts vier zintuigen*.

Het winkelassortiment werd grotendeels gecontinueerd. Verkoopoptimalisatie werd bereikt door in te spelen op actualiteiten, seizoenen en tentoonstellingen. De focus bleef verder liggen op de inkoop van duurzame artikelen die passen bij de diverse bezoekersgroepen, de museumcollectie en/of de stad Leiden.

FINANCIËN

- Op commerciële evenementen is ten opzichte van de primaire begroting een tekort van € 146.000 en op de toegangstickets een tekort van € 111.000. Bij de tweede voortgangsrapportage was een tekort voorzien en zijn de baten met € 250.000 verlaagd. Hierdoor heeft dit geen invloed op het resultaat.
- De Lakenhal heeft in 2024 fondsen en bijdragen binnengehaald, bijna € 300.000 meer dan begroot. Daartegenover staan aanvullende kosten gedekt door deze fondsen, totaal € 210.000 meer dan begroot. Voorstel is dat € 83.000 beschikbaar blijft voor tentoonstellingen in latere jaren (bestemmingsvoorstel).
- Jaarlijks is € 67.000 beschikbaar voor aankopen kunst. In 2024 is geen grote aankoop geweest. Voorstel is dat het niet ingezette deel (€ 57.000) beschikbaar blijft voor toekomstige aankopen (bestemmingsvoorstel).
- Eind 2023 was gezien de financiële situatie de bedrijfsreserve volledig uitgeput en stond op nul. Door een klein positief resultaat is er € 88.681 aan toegevoegd.

De energiekosten voor Museum De Lakenhal zijn € 150.000 hoger ten opzichte van de primaire begroting. De Lakenhal is gecompenseerd voor de stijgende energielasten. Daar er geen grote onderhoudswerkzaamheden zijn verricht zijn de kosten hiervoor lager dan begroot. Deze onderbesteding is ter dekking van het tekort op de personeels- en organisatiekosten van Museum De Lakenhal. Deze kosten vallen niet in het programma cultuur, maar in het programma overhead.

BIJLAGEN

MET DANK AAN

In 2024 ontving Museum De Lakenhal subsidies, schenkingen en nalatenschappen. Diverse schenkers wensen anoniem te blijven. Wij danken alle gevers voor hun steun en betrokkenheid.

***Rembrandts vier zintuigen – Zijn eerste schilderijen* | presentatie, publieksprogramma**

- De Rijksoverheid: de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een indemniteitsgarantie toegekend
- Bruiklenen The Leiden Collection, New York
- Legaat (anoniem)

***Kimsooja – Thread Roots* | tentoonstelling, publieksprogramma**

- Mondriaan Fonds
- Korea Foundation
- Gemeente Leiden

Draden* | participatieproject bij *Kimsooja – Thread Roots

- Fonds Cultuurparticipatie

Memorabel

- Fonds Sluyterman van Loo
- Druckerfonds
- Stichting De Carolusgulden

***Leiden viert feest – 450 jaar optochten* | tentoonstelling, publieksprogramma**

- 3 October Vereeniging
- Mondriaan Fonds
- De Universitaire Bibliotheken Leiden
- Gemeente Leiden
- Cultuurfonds Zuid-Holland
- Leiden Kennisstad
- M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting
- Bruiklenen van het Rijksmuseum

***Van wie is de kerk?* | presentatie**

Mondriaan Fonds

***Majalla's Mantel* | presentatie, publieksprogramma, performance**

- Coöperatie Leidse Weverij
- Fonds voor Cultuurparticipatie
- Mondriaan Fonds

Kunstroute Leiden 2024

- Gemeente Leiden
- Nieuwe Energie Leiden
- Galeriecafé Leidse Lente
- Stichting Werk en Onderneming

- Cultuurcoach Leiden
- Kunstcentrum Haagweg 4

Toegankelijk maken Staalmeestersboeken

Metamorfoze

Lucas van Leyden Mecenaat

Ontsluiting Stijlbibliotheek

Lucas van Leyden Mecenaat

Aanstelling Erfgoed Starter

Mondriaan Fonds

Lucas van Leyden Mecenaat

Staalmeesters

- Rik Kamps
- Mevrouw Wurfbain-Sanders
- een anonieme mecenas

Drapeniers

- Tony Bel en Suze Bel-van Liere
- Buik & Van der Horst Gerechtsdeurwaarders
- Juul Covers en Ellen Simons
- Philips Everts en Ineke Everts-Kuik
- Heleen Gall
- Alexander Geertsema

- Laaken Asset Management N.V.
- Ingrid Moerman
- Caesar Sterk
- Carel Stolker
- Marijke van der Wal en Elisabeth Koning

Jong Mecenassen

- Willem en Mechteld den Blanken
- Quirijn Bongaerts en Dorothé Bongaerts-Stubbé
- Koen Brakenhoff en Geert Crielaard
- Claudia Claas
- Elmo en Mirella Ferrier
- Matthijs Geneste en Dominique Geneste-Hanssen
- Charlotte Harte en Franke Eleveld
- Olav Klaver en Margot Klaver-de Groot
- Nanneke Kuipers-Staps en Jan-Pieter Kuipers
- Alex Lebbink
- Mariken van Loopik
- Marleen Maat
- Eva Mulder-Arends
- Gijs Nieuwland en Yael Diamant
- Jelle Nijland en Meehea Park-Nijland
- Anne-Isabelle Richard en Alexandre Afonso
- Carolien Stolte en Egberts Koops
- Bas van Zelst en Mariska van Zelst-de Wit

Tenslotte

- alle particuliere (anonieme) schenkers en bruikleengevers
- leden van de Vereniging van Belangstellenden in Museum De Lakenhal

AANWINSTEN

Aankopen

- Anoniem, Eikenhouten gangdeur met kuif, 18de eeuw
- Anoniem, Kelkglas, slinger glas, met stadswapen van Leiden, tweede helft 19de eeuw
- Anoniem, Twee kelkglazen: een met het wapen van Leiden en een met het wapen van Holland, eerste helft 18de eeuw
- Harm Kamerlingh Onnes, Nocturne, ca. 1916

Opdrachten

- Claudy Jongstra, Celebrate the flavours of wool, 2024

Schenkingen

- Anoniem (Zwitserse makelij), Gouden horloge met inscriptie, in of voor 1899; graving 1899
- Fabrik Zilverfabriek Voorschoten, ontwerp Christa Ehrlich, Zilveren roomstel met blad, 1931
- Auteur Reinier Bontius, Belegering en ontzetting der stad Leyden, 1821
- Pieter Cattel, Vrouw met haring in venster, 1742
- Kees van Urk, Portret van een erfgoeier, ca. 1925-1930
- Toegeschreven aan Lambertus Remmelink, Kopie naar Mattheus Ignatius van Bree, kopie naar het schilderij, 'De zelfopoffering van burgemeester Pieter van der Werf', tussen 1817 - 1850

BRUIKLENEN

Langdurige bruiklenen van (collega-)instellingen en particulieren:

- Particuliere bruikleengever
Jan Steen. Het Spaanse Bruidje. 1672. Inv.nr. B 1639
- Particuliere bruikleengever
Jan van Goyen. Gezicht op Leiderdorp. 1628. B 1640
- Stichting Amsterdam Museum, de Backer Stichting,
Willem van Mieris, kopie naar Abraham Lambertsz. van den
Tempel. Portret van Pieter de la Court. ca. 1685. B 1634
- 3 October Vereeniging, Leiden
Antoine Aloys Emmanuël van Bedaff. De aankomst van
Lodewijk van Boisot in Leyden. tussen 1815-1828.
B 1614 –voortzetting van de langdurige bruikleen van
Geuzen van Boisot-
- Vereniging van Belangstellenden in Museum De Lakenhal
David Bailly. Portret van een man. 1641. E 130
David Bailly. Portret van een vrouw. 1641. E 131
Jan Maurits Quinkhard. Portret uit het Panpoëticon Batavûm:
Willem van der Borch. 1732-1771. E 132
Dionys van Nymegen. Portret uit het Panpoëticon Batavûm:
Pieter de Groot. 1732-1771. E 133
- Nationaal Militair Museum
Anoniem. Een paar wapenhandschoenen. 1600-1625. B 1641
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (Collectie A. Mahn)
Bram van Velde. Meisje aan het venster. ca. 1918. B 1635
Bram van Velde. Stilleven met prei en fruit. ca. 1915. B 1642
Bram van Velde. Man met groene baret. ca. 1915-1920. B
1643
Bram van Velde. Lachend boertje. ca. 1915-1920. B 1644
Bram van Velde. Zelfportret. ca. 1918. B 1645
Bram van Velde. Staand vrouwelijk naakt. ca. 1920. B 1646

Bram van Velde. Man met pet. ca. 1920-1922. B 1647

Bram van Velde. Portret van Jacoba van Velde (voorheen
ten onrechte gezien als zelfportret in vrouwenkleren), vóór
1918. B 1648

Bram van Velde. Stilleven met chrysanten. 1922. B 1649

Geer van Velde. Meisje met De Dood aan het venster. ca.
1916-1920. B 1650

Geer van Velde. Café (Parijs). 1926. B 1651

Geer van Velde. Clochard. ca. 1925. B 1652

Geer van Velde. Moeder met dood kind. ca. 1925. B 1653

Beëindiging langdurige bruiklenen van (collega-)instellingen en particulieren:

- Particuliere bruikleengever
Bram van Velde. Meisje aan het venster. ca. 1918. B 1635 –
wordt voortgezet als langdurige bruikleen door Rijksdienst
voor het Cultureel Erfgoed (Collectie A. Mahn)
- Particuliere bruikleengever
Tafelklokje. (eerder toegeschreven aan Lena Milius), eerste
helft 20e eeuw, B 1580
Ontwerptekening voor tafelklokje. (eerder toegeschreven
aan Theo van Doesburg), B 1581
- Geuzen van Boisot, Leiden
Antoine Aloys Emmanuël van Bedaff. De aankomst van
Lodewijk van Boisot in Leyden. tussen 1815-1828.
B 1614 –wordt voortgezet als langdurige bruikleen door de 3
October Vereeniging, Leiden
- Nationaal Militair Museum
Anoniem. Een paar wapenhandschoenen. 1600-1650. B 1637
Anoniem. Een leren patroentas met bandelier voor het
vuursteengeweer t.b.v. manschappen Leidse Vrijwilligers

Jagers. 1830–1831. B 1638 –bij nader onderzoek het is gebleken dat dit oorspronkelijk hoorde bij de equipmentstukken, inventarisnummer 3568 van Museum De Lakenhal

Langdurige bruiklenen aan (collega-)instellingen voor tentoonstellingen:

- Nationaal Militair Museum
Anoniem, Kopie naar Jan Mostaert, Afgebeeld Johan II van Wassenaar. Portret van Johan II van Wassenaar, burggraaf van Leiden. vermoedelijk 17de eeuw. S 131

Tijdelijke bruiklenen aan (collega-)instellingen voor tentoonstellingen:

- Museum Catharijne Convent, Utrecht
De schepping van de Wetenschap, 15 februari 2024 – 2 juni 2024. 25.554 bezoekers
Theo van Doesburg. Sfeer. Ca. 1916. S 4977
- Museum MORE, Gorssel: Aan't water: watergezichten en watergedichten. 24 maart – 8 september 2024, 65.000 bezoekers
Marian Plug. Vijver (Water III). 2000. S 5187
- Museum Snijders & Rockoxhuis, Antwerpen: Verbeelde Weelde, Topstukken uit het oeuvre van Jan Davidsz. de Heem (Utrecht, 1606 – Antwerpen, 1684). 27 april – 1 oktober 2024, 26.000 bezoekers
Jan Davidsz. de Heem. Stilleven in een schuur. 1631. S 957
- Kunstmuseum Den Haag: Vilma Henkelman: The Very Moment: 27 april – 3 november 2024, 155.000 bezoekers
Vilma Henkelman. De Ontmoeting. 1987. 8976
- Nationaal Holocaust Museum, Amsterdam: Beroofd, 24 mei – 27 oktober 2024, 42.697 bezoekers
Dirk Hidde Nijland. De balling (Joodse emigrant). 1939. S 4992

- Musée Marmottan Monet, Parijs: Le Trompe-L'oeil. De 1520 à Nos Jours, 17 oktober – 2 maart 2025, 160.000 bezoekers
Edwaert Collier. Schijnbedrieger. Ca. 1705. S 1195
- Museum Voorschoten: Leidens Ontzet van een Voorschoten's perspectief, 10 juli – 6 oktober 2024., 1.350 bezoekers
Zilverfabriek J.M. van Kempen & Zonen, Voorschoten (fabriek). Penning van de 3 October Vereeniging. ca. 1905. 5328
- Groninger Museum: Hoe Van Gogh naar Groningen kwam, 30 november – 5 mei 2025.
Hendricus Petrus Bremmer. Landschap met molen. 1894. S 2345
Jan Toorop. Twee bomen. ca. 1897. S 5686
- Museum Paul Teta van Elven, Delft: Binnen Kijken, 30 november – 25 mei 2025,
Paul Constantin Dominique Tetar van Elven. Portret van Alexander Hugo Bakker Korff. 1848. S 92
Alexander Hugo Bakker Korff. Op de luit tokkelend. 19de eeuw. S 977
Alexander Hugo Bakker Korff. Schets, Stilleven op étagère. tussen 1860–1880. S 5708
Alexander Hugo Bakker Korff. Voorbereidende schets voor "La fille du Héros". ca. 1875. S 5756

Tijdelijke bruiklenen van (collega-)instellingen voor tentoonstellingen:

- Rembrandts vier zintuigen – zijn eerste schilderijen, 19 januari 2024 – 30 maart 2025, The Leyden Collection, New York, U.S.A.
- Kimsooja Thread Roots, 2 maart 2024 t/m 21 juli 2024
KIMSOOJA STUDIO, Seoul, Zuid Korea
Axel Vervoordt Art & Antiques Nv, Wijnegem België
De heer en mevrouw Moeskops, Antwerpen, België
Kewenig gallery, Berlijn, Duitsland
- Leiden viert feest – 450 jaar optochten, 21 september 2024 – 2 maart 2025

3 October Vereeniging, Leiden
 Allard Pierson Museum, Theatercollectie, Amsterdam
 Circus Miloco, Leiden
 Drumfanfare FBL, Leiden
 Erfgoed Leiden en Omstreken
 Gymsport Leiden
 Haags Historisch Museum, Den Haag
 Hoppezak Kledingverhuur, Leiden
 Huis van Gijn, Dordrecht
 Leidsche Roei – en Zeilvereniging Die Leythe
 Nederlands Openlucht Museum, Arnhem
 Rijksmuseum, Amsterdam
 Scouting Sint Jozef, Leiden
 Show- and Marchingband K&G en Jong K&G, Leiden
 Stichting Archief Leids Studentenleven, Leiden
 drs. Jacowies Surie TEX & uitleg, Bernadette Drenth, Leiden
 Taekwondo Vereniging Leiden
 Universitaire Bibliotheken Leiden
 Hetty Veldhuyzen van Zanten
 Voetbalclub Sporting Leiden
 dr. Jori M. Zijlmans
 ZZ Leiden Eredivisie Basketball, Leiden

- Van Wie is de Kerk: 1 november 2024 – 2 februari 2025
Krien Clevis, Amsterdam.
- Majalla's Mantel. Rafelranden van het Leidse Laken: 9 november – 13 april 2025
Sarah van Lamsweerde, Amsterdam

RESTAURATIES

- Anoniem, Wolkam met vier rijen ijzeren tanden, 18de of 19de eeuw. Behandeling uitgevoerd door Nijlunsing Restauratie & Meubelontwerp, Den Andel, 2024. Objecten in langdurige bruikleen aan het Eise Eisinga Planetarium, Franeker.
- Anoniem, Kist van ijzer. Behandeling uitgevoerd door M. Langeveld Metaalrestauratie, Weesp, 2024.
- Toegeschreven aan Bernaert de Rijckere, Portret van Daniël van der Meulen, 1583. Behandeling lijst uitgevoerd door Eric Bernhard, EBEB Restauratie Atelier, Amsterdam, 2024.
- Toegeschreven aan Bernaert de Rijckere, Portret van Hester della Faille, 1583. Behandeling lijst uitgevoerd door Eric Bernhard, EBEB Restauratie Atelier, Amsterdam, 2024.
- Alexander Hugo Bakker Korff, Kistje met uitgebreid Archief van Bakker Korff, ca. 1850-1925. Behandeling uitgevoerd door Thomas Brain, papierrestaurator, Leiden, 2024.
- Het originele spieraam van het schilderij De aankomst van Lodewijk van Boisot in Leyden, tussen 1815-1828. Behandeld door Ruvoma, Montfoort, 2024.
- Anoniem, Een linker en rechter wapenhandschoen, 1600-1650. Behandeling uitgevoerd door M. Langeveld Metaalrestauratie, Weesp, 2024.
- Twee nieuwe lijsten voor de pendants, gemaakt door Sainthill Lijsten, Haarlem, 2024.
- Jan Cornelisz. van 't Woudt, 't Woudt (Schipluiden), De overgave van Weinsberg, 1603. Behandeling schilderij uitgevoerd door Johanneke Verhave, Restauratie Atelier Rotterdam, Rotterdam. Behandeling lijst uitgevoerd door Camille Marchand, Schilderijlijsten – Restaurator, Teteringen. Uitgevoerd in 2024.
- Alexander Hugo Bakker Korff, La récurveuse (koperpoetster), 1871. Behandeling lijst uitgevoerd door Eric Bernhard, EBEB Restauratie Atelier, Amsterdam, 2024.
- Toegeschreven aan Johan Bernard Wittkamp, De aankomst der Geuzen met Boisot op de Vliet te Leiden, ca. 1860. Behandeling lijst uitgevoerd door Eric Bernhard, EBEB Restauratie Atelier, Amsterdam, 2024.
- Jan Sluijters, Portret van keramist W.C. Brouwer, 1926. Behandeling schilderij uitgevoerd door Boekel en Van der Knaap, schilderijenrestauratie, Haarlem. Behandeling lijst uitgevoerd door Eric Bernhard, EBEB Restauratie Atelier, Amsterdam. Uitgevoerd in 2024.

NEVENACTIVITEITEN

Tanja Elstgeest, directeur

- Bestuurslid Theater Instituut Nederland
- Bestuurslid theatergezelschap Action Zoo Humain, Gent
- Bestuurslid Mundus Vult Decipi, Amsterdam
- Voorzitter Commissie Beeldspoor, Theater Rotterdam

Janneke van Asperen, conservator oude kunst

- Jurylid Karel van Manderprijs 2024
- Bestuurslid Werkgroep Zeventiende Eeuw
- Voorzitter Commissie Website, CODART, internationaal netwerk van conservatoren Nederlandse en Vlaamse kunst
- Lid adviescommissie Zuid-Holland, het Cultuurfonds
- Lid commissie Schilderijen, Koninklijk Oudheidkundig Genootschap (KOG)
- Lid Netwerk Museaal Herkomstonderzoek, Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed (RCE)

Prosper de Jong, conservator kunstnijverheid

- Corpus Vitrearum Nederland
- Commissie Redactie Leids Jaarboekje van de Historische Vereniging Oud Leiden

Nicole Roepers, conservator actuele kunst

- Bestuurslid Stichting Stadsfotograaf Leiden
- Lid Adviescommissie kunstopdracht glas-in-loodraam Burgemeester Van der Velden
- Adviseur afstoten kunstwerken Stadhuis Leiden
- Lid klankboardgroep TROEF Leiden

Jori Zijlmans, conservator geschiedenis

- Museumwerkgroep De Geboorte van Nederland 1572-2022
- Redactie van de 3 oktoberlezing Universiteit Leiden
- Commissie Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
- Commissie Restauratie Gouden Koets 3 October-Vereeniging
- Jurylid Oud Leiden Prijs, Historische Vereniging Oud Leiden

Renée Volkers, conservator moderne kunst

- Jurylid YoungStARS 2024, Ars Aemula Naturae Leiden
- Lid Raad van Toezicht Stichting Voor De Werkplaats, Dordrecht

PUBLICATIES

Janneke van Asperen, conservator oude kunst

Edwaert Collier, in: *Le trompe-l'œil, de 1520 à nos jours*, tent. cat. Musée Marmottan Monet, Parijs

Nicole Roepers, conservator actuele kunst

Kimsooja, *Thread Roots*, Museum De Lakenhal Leiden, 2024, pp 46–75

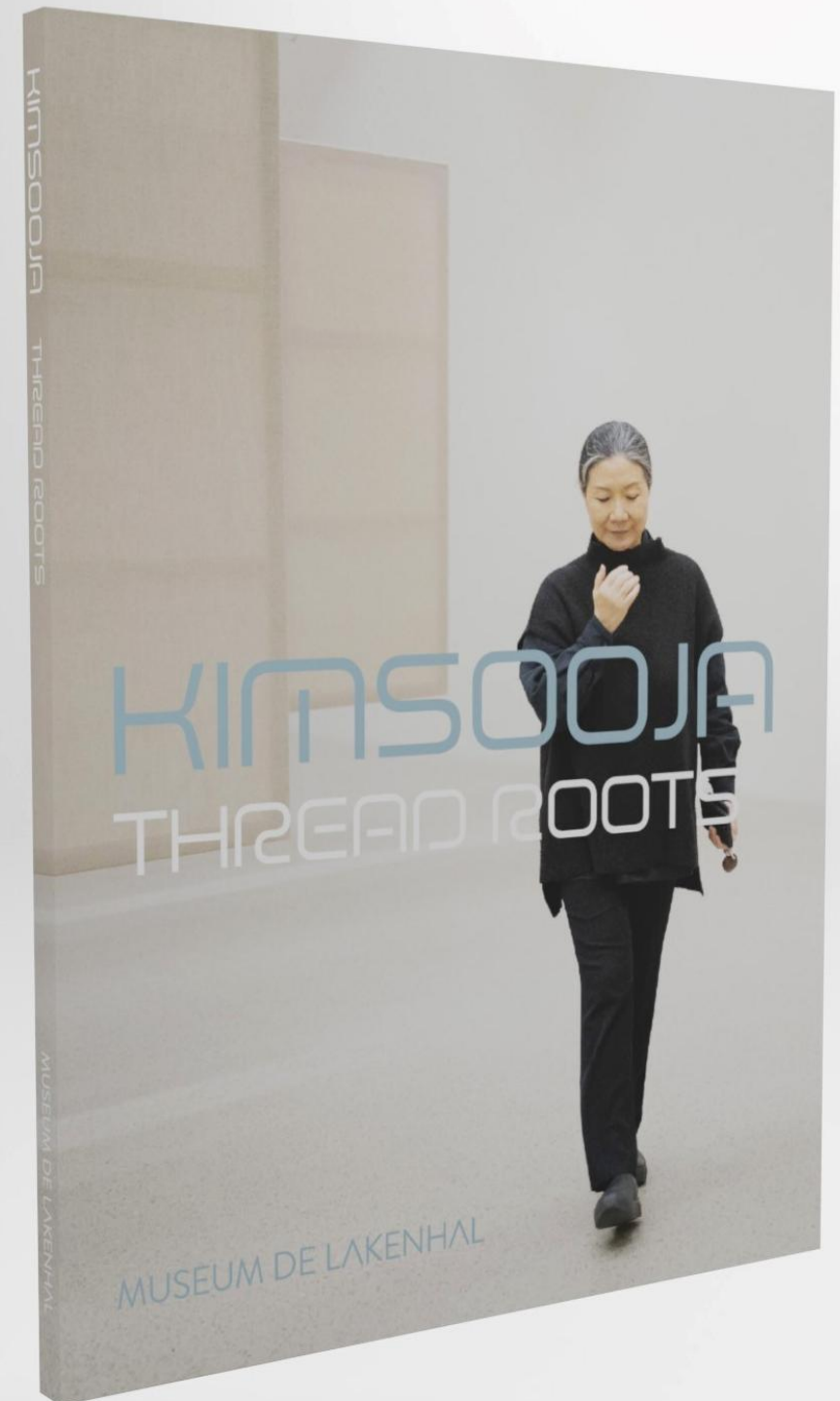
Krien Clevis in Museum De Lakenhal in: *Krien Clevis, Van Wie is de kerk?*

Jori Zijlmans, conservator geschiedenis

Leiden viert feest. 450 jaar Optochten, Primavera Pers, Leiden

Bladgoud of klatergoud? De wegen van de Leidse Gouden Koets, in: Rens Heruer, Lof. Onbekende Leidse ontzetgeschiedenis, De Uiver, Leiden

Leids erfgoed: een schuilkerk in Museum De Lakenhal, in: *Krien Clevis, Van Wie is de kerk?*

PRESENTATIES & LEZINGEN

Tanja Elsgeest, directeur

Lezing 'Museum De Lakenhal', De Heeruh Leiden, 11 januari 2024.

Lezing 'Museum De Lakenhal,' Rotary R'veen, 21 maart 2024.

Zomerschool OSK/Vereniging Rembrandt, 12 juni 2024.

Museum Case Study, De Baak, Driebergen, 4 november en 17 december 2024.

Janneke van Asperen, conservator oude kunst

College op Zondag 'Rembrandts vier zintuigen', i.s.m. Nathalie Maciesza (Museum Rembrandthuis), Museum De Lakenhal, 3 maart 2024.

Lezing bij Cursus Leidologie, Historische Vereniging Oud Leiden en Erfgoed Leiden en Omstreken, 16 maart 2024.

Gastcollege Vassar College, New York, 18 april 2024.

Flitslezingen Rembrandts zintuigen, Museum De Lakenhal, 1 mei 2024.

Zomerschool OSK/Vereniging Rembrandt, 12 juni 2024.

CODART 25, Speakers' Corner, Master I.S. Enigmatic Contemporary of Rembrandt, Stockholm, 18 juni 2024.

Flitslezingen, Rembrandts vier zintuigen / Rembrandt's Four Senses, Museumnacht Leiden, 1 juli 2024.

Talk Jong Mecenaat, Blik achter de schermen, Museum De Lakenhal, 4 juli 2024.

Mecenaat Museumtour, Museum De Lakenhal, 6 september 2024.

Lezing Jan van Goyen, Museum De Lakenhal, 26 september 2024.

College op Zondag Herinrichting van de Bakker Korffkamer, i.s.m. Titia Janssen (Universiteit Utrecht), Museum De Lakenhal, 6 oktober 2024.

Lezing PAN Podium x CODART, Rembrandt's Pink. Colour and the Four Senses, Amsterdam, 28 november 2024.

Vriendenlezing LLM en VBL, Huwelijksportretten David Bailly en Agneta van Swanenburg, Museum De Lakenhal, 11 december 2024.

Nicole Roepers, conservator actuele kunst

(Nieuw) Leids Laken bij TROEF, Leiden, 16 januari 2024.

Lezing 'Kimsooja – Thread Roots' bij seminar 'In conversation with Kimsooja', Museum De Lakenhal, 1 maart 2024.

Lakenhal Laat, flitslezing over Marlene Dumas, Museum De Lakenhal, 8 maart 2024.

Lakenhal Laat: flitslezing Kimsooja, Museum De Lakenhal, 12 april 2024.

Lezing Kunstopdrachten Restauratie/Uitbreiding, Museum De Lakenhal, 1 mei 2024.

Flitslezing Claudy Jongstra, Museum De Lakenhal, 1 mei 2024.

Lezing en Q&A Kimsooja voor studievereniging SVK Dokkaebi (Korean Studies), Museum De Lakenhal, 3 mei 2024.

Rondleiding & Q&A Kimsooja, studenten Kunstgeschiedenis Universiteit Utrecht, Museum De Lakenhal, 7 mei 2024.

Presentatie Kimsooja en Leids Laken tijdens 'Night at the museum', private dinner mecenass, Museum De Lakenhal, 9 juni 2024.

Deelname werkconferentie Kunst X Wetenschap X Samenleving, KNAW, Amsterdam, 11 juni 2024.

Deelnemer werkconferentie Leiden Global 'Should Nature been giving rights?', Wereldmuseum Leiden, 30 september 2024.

Openingsspeech 'De erfenis', Ars Aemula Naturae, Leiden, 27 oktober 2024.

Presentatie Majalla's Mantel op Kennisdag Gemeente Leiden, Museum De Lakenhal, 21 november 2024.

Presentatie Majalla's mantel studenten Kunstgeschiedenis Universiteit Leiden, Museum De Lakenhal, 11 december 2024.

Jori Zijlmans, conservator geschiedenis

Presentatie voor MBO-studenten 'Sporen van Leidens Ontzet', Museum De Lakenhal, 18 januari 2024.

College aan HOVO-studenten 'Leidens Ontzet', Museum De Lakenhal, 17 april 2024.

Presentatie voor conservatoren Rijksmuseum, Museum De Lakenhal, 19 april 2024.

Lezing '150 jaar Museum De Lakenhal', Museum De Lakenhal, 1 mei 2024.

Presentatie Staalmeestersboeken voor Lucas van Leyden Mecenaat, Museum De Lakenhal, 6 september 2024

3-oktoberlezing 'Leiden viert feest', Academieggebouw Leiden, 29 september 2024.

Presentatie 'Leiden viert feest' voor de koning. Museum De Lakenhal, 3 oktober 2024.

College op zondag 'Leiden viert feest'. Museum De Lakenhal, 3 november 2024.

Lezing 'De wegen van de Leidse Gouden Koets', Amicitia, Leiden, 17 november 2024.

Presentatie 'Leiden viert feest'. Lucas van Leyden Mecenaat, Museum De Lakenhal, 22 november 2024.

Renée Volkers, conservator moderne kunst

Lakenhal Laat: lezing over Nelly van Doesburg & De Stijl, Museum De Lakenhal, 8 maart 2024.

Lakenhal Laat: gesprek met Emma van Noort over de vrouwen van De Stijl, Museum De Lakenhal, 8 maart 2024.

Lezing Affiches van het museum, Museum De Lakenhal, 1 mei 2024.

Host en lezing 3D Expertmeeting – technologische innovatie, 3D technologie, AI en erfgoed, Museum de Lakenhal, 17 mei 2024.

Lezing Mecenaatsdiner, Floris Verster – Thuis in het Groen, Museum De Lakenhal, 21 november 2024.

MEDEWERKERS

DIRECTIE

Directeur
Secretariaat

Tanja Elstgeest
Marijke de Wit-van 't Holt

CONSERVATOREN

Conservator moderne kunst
Conservator oude kunst
Conservator actuele kunst
Conservator geschiedenis
Conservator kunstnijverheid
Stagiairs

Renée Volkers
Janneke van Asperen
Nicole Roepers
Jori Zijlmans
Prosper de Jong
Danielle van Goethem (tot 1 feb.) Sarah Wieman (tot 30 sept.) en Luke Talman

PROGRAMMA & COLLECTIE

Hoofd programma en collectie
Projectleider tentoonstellingen

Collectieregistrator
Bruikleenregistrator
Depotbeheerder
Medewerker behoud en beheer

Medewerker collectie
Medewerker tentoonstellingen & techniek

Denise Frank
Jacowies Surie, Eva
Echternach
Jenny de Bruin
Jeroen Hermens
Roos Kliphuis
Lean Vliegenhart, Daniëlle van Goethem (per 12 feb)
Channah Hofsté
Frank van der Groen

PUBLIEK

Hoofd publiek

Medewerker communicatie & publiciteit
Medewerker PR & online communicatie
Publiekscoördinator
Coördinator publieksservice
Medewerker events

Medewerker educatie
Medewerker content & digitale platformen
Medewerker publieksbegeleiding
Medewerker werving en relatiebeheer
Medewerker fondsenwerving
Medewerker onderzoek & analyse
Retailmanager
Projectcoördinator (o.a. Kunstroute)

Astrid Jacobs (tot 1 okt),
Lisanne Jacobs (per 1 okt)
Selma van der Meijs

Anne van den Dool (tot 1 juli)
Vera van Buuren (per 1 juli)
Wytske Visser
Jesse Budel-Spaans
Susanne Wolzak, Merijn de Groot (tot 1 april)
Marloes van Dommele
Yasmin Wegman

Lydia Vermond
Tara Lem
Sylvia Heijnen

Sarah Punselie
Mareille van der Heijde
Resi van der Ploeg

BEDRIJFSVOERING

Hoofd Bedrijfsvoering

Frits Meijer, Eric Jan Krupe, *(tot 15 nov.)* Nicole Theeuwes *(per 15 nov.)*

Medewerker financiën

Peter Haverman

Coördinator beveiliging

Rick de Graaff

Medewerker beveiliging

Joes Olijerhoek, Kevin Meijers, Satish Pherai, Mitchel ter

Huizen, Ingrid van Rossum,

Medewerker service & veiligheid

Wiekash Radhoe *(tot 1 okt.)*

Paul Overdijk, Margit Vink *(tot 1 nov.)*, Maria van Dijk-Stol, Julia

Gütlich, Anoeke de Jager, Rosa

Dalle Verdove Nikita Ruchtie,

Marleen Beelen, Merijn Flippo,

Rokus Hoogendoorn, Jouke

van de Burg.

Huismeester

Arjan van Berkel

VRIJWILLIGERS

In 2024 waren de volgende vrijwilligers verbonden aan ons museum: Alimieke Bol, Anne Kamsteeg (per 1 feb.), Anneke de Visser, Annette Wagemans, Bas den Dekker, Beatrix Peereboom-Voller, Bert van Sloten, Carolien Bloem, Elisabeth Lodewijk, Ellen Meeboer, Elly Moonen, Erlijn Boersma, Hanna van den Berg, Harriët van Heusden, Henk Burghout, Ilona Strik, Irma Schulte Fishedick, Johan van Zegveld (per 1 feb.), Jon Mann, Judith Zwagerman, Klaas Knol, Leesa Brinkley, Louise Sont (per 1 feb.), Marc van Os, Marcel Pieters, Maria van der Meij, Monica Huijben, Monique Sleijser, Natalia Jegudina, Noortje van de Peppel, Peter Snoek, Qwen Klis, Riet van Schie, Sophia Overdevest, Wilma Mank, Yvonne Godding

Hierboven staan zowel medewerkers in dienst, inhuurkrachten en ZZP-ers. Op 31 december 2024 was er 36,5 fte.

CONTACT

MUSEUM DE LAKENHAL

OUDE SINGEL 32
2312 RA LEIDEN
071 - 516 5360

POSTADRES

POSTBUS 2044
2301 CA LEIDEN

KANTOOR

LAMMERMARKT 31
2312 CL LEIDEN

COLOFON

TEKST & VORMGEVING

MUSEUM DE LAKENHAL

FOTO'S

TACO VAN DER EB, JOEP JACOBS,
SIMONE BOTH, JORIS VAN
SCHOOTEN, MONIQUE SHAW,
RONALD TILLEMANN, MARCO DE
SWART, WILKE GEURDS, MUSEUM
DE LAKENHAL, KRIEN CLEVIS

